

THIMI TIMES WEEKLY

विमितीपत्र
थिमी टाइम्स
साप्ताहिक

Scan & Watch Yor Mobile

वर्ष १८ अङ्क २७ ने.सं. ११४५ चिल्लाथ्व षष्ठी फागुन २१ गते बुधवार, २०८१ 05 March 2025, Wednesday पृष्ठ ८ मूल्य रु १०/-

राजनीतिक दलसम्बन्धी विधेयक प्रयोगको रणनीतिमा सत्तारुढ दल

काठमाडौं । वर्तमान सरकारसँग दुईतिहाइ नजिकको मत छ । यही बहुमतको आधारमा र विगतमा पनि संसदको अधिवेशन छलेर सरकार चलाउने प्रयास गरेका वर्तमान नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपि शर्मा ओलीले आफू प्रधानमन्त्री भएको वर्तमान समयमा पनि सोही पुराने प्रवृत्ति दोहोर्‍याउने प्रयासमा छन् । तर विपक्षी र सरकारमा रहेकै दलहरूको विरोध पछि संसद अधिवेशन बोलाउन बाध्य वर्तमान सरकारले गत पुस र माघमा जारी अध्यादेश पारित गराउन नसके पछि एक सातायता संघीय संसदअन्तर्गत प्रतिनिधि सभा बैठक रोकेको छ ।

विधेयक अधिवेशनको रुपमा रहेको वर्तमान प्रतिनिधिसभालाई सत्तारुढ दलहरूको स्वार्थ अनुरूप चलाउन तल्लो सदन रोकेर बसेको सरकारका लागि अहिले भूमिसम्बन्धीसहित ६ वटा अध्यादेशको तनाव छ । सत्तारुढ सात दलीय गठबन्धनमासमेत अध्यादेशमा सहमति नजुटेपछि नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमालेले निष्क्रिय अवस्थामा रहेको राजनीतिक दलसम्बन्धी विधेयक अधि बढाएर साना दललाई गलाउने रणनीति बनाएका छन् । १३ फागुनबाट रोकिएको बैठक फागुन २१

गते बुधवार सुरु हुँदै छ । उक्त बैठकमा सरकारले राजनीतिक दलसम्बन्धी विधेयक पनि अधि बढाउने तयारीमा रहेको सुत्रको भनाई छ ।

सरकारले हिउँदे अधिवेशन सुरु हुनुअघि ल्याएका ६ वटा अध्यादेश अहिलेसम्म सदनमा पेस गर्न सकेको छैन । यस्तोमा अध्यादेश पास गराउन राजनीतिक दलसम्बन्धी विधेयक अगाडि बढाएर दल विभाजनसम्मको तयारीमा सरकार पुगेको आँकलन हुन थालेको छ । अहिले राजनीतिक दलसम्बन्धी विधेयक अगाडि बढाउन कांग्रेस र एमालेमा सहमति जुटिसकेको बताइएको छ । यसका प्रावधानबारे दुई दलमा छलफल भइरहेको कांग्रेस प्रमुख सचेतक श्याम घिमिरे बताउँछन् । यो सहमतिले दलसम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा ३३ लाई संशोधन गर्न विधेयक अधि बढाउने तयारी भइरहेको उनले बताए ।

‘लामो समयदेखि राजनीतिक दलसम्बन्धी विधेयक निष्क्रिय छ । कुनै प्रयोजनका लागि भन्दा निष्क्रिय कानून सक्रिय बनाउन यो विधेयक ल्याउन लागेका हौं’, घिमिरेले भने, ‘यसलाई सक्रिय बनाएर सरकारले विभिन्न

प्रयोजनका काम गर्न सक्छ ।’

सरकारले राजनीतिक दलसम्बन्धी विधेयक ल्याएर ६ वटा अध्यादेश पास गर्ने रणनीति लिएको प्रतिपक्षका नेताहरूको बुझाइ छ । पार्टी फुटाउन सहज हुने गरी राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐन २०७३ लाई संशोधन गर्ने विधेयक संसदा लैजाने सुनेपछि प्रतिपक्षी दलहरू सशक्त छन् । तर, अहिलेसम्म औपचारिक आवाज आएको छैन । सरकारले निर्णय नगरिसकेकाले उनीहरू नबोलेका हुन् । राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐन ०७८ सालदेखि निष्क्रिय छ । नेकपा विभाजनपछि अदालतको परमादेशमा २०७८ असार २८ गते प्रधानमन्त्री बनेका कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवाले एमाले फुटाउन २०७८ भदौ २ मा राजनीतिक दलसम्बन्धी अध्यादेश ल्याएका थिए ।

त्यसवेला अध्यादेशमार्फत् संसदीय दल वा केन्द्रीय समितिमध्ये एकमा २० प्रतिशत संख्याको सुविधा दिएर एमाले फुटाएका माधवकुमार नेपाल र भलनाथ खनालले नेकपा एकीकृत समाजवादी जन्माएका थिए । एमाले विभाजनपछि राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले २०७८ असोज ११ मा उक्त अध्यादेश खारेज गरेकी थिइन ।

त्यसपछि त्यो कानूनका कयौं दफा निष्क्रिय छन् । राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा ३३ को उपदफा २ मा केन्द्रीय समिति र संघीय संसदको संसदीय दलका कम्तीमा ४० प्रतिशत सदस्यले चाहेमा छुट्टै राजनीतिक दल बनाउन पाउने कानुनी व्यवस्था छ । त्यसैलाई सक्रिय बनाउन सरकारले पहल गरिरहेको कांग्रेस-एमालेको दावी छ । तर, उपेन्द्र यादव नेतृत्वको जनता समाजवादी पार्टीले ६ वटामध्ये जारी भूमिसम्बन्धी अध्यादेशमा असहमति जनाएको छ । जसपा नेपालले भूमिसम्बन्धी अध्यादेश फिर्ता नगरे अरु पनि पास गर्न नदिने अडान लिएको छ ।

प्रमुख प्रतिपक्षी नेकपा माओवादी केन्द्रका प्रमुख सचेतक हितराज पाण्डे संसदा विधेयक पेस गरे त्यसको प्रभाव र महत्त्व हेरेर उचित कदम चाल्ने बताउँछन् । उनी दल विभाजनका लागि विधेयक ल्याउन लागेको भए प्रतिपक्षीसहित सत्तारुढ दललेसमेत विरोध गर्ने दावी गर्छन् । सरकार गलत बाटोमा जानु ठिक हुँदैन । यदि त्यो अवस्था आए चुप बस्दैनौं ।’

गत शनिवार जसपा नेपालकी सांसद रेखा यादवले भूमिसम्बन्धी अध्यादेशको पक्षमा मतदान गर्न सरकारले सांसदहरूलाई १० करोडसम्मको अफर गरेको दावी गरेकी थिइन । त्यसपछि उनी मौन छिन् । अहिले जसपा र लोसपासँग सरकार वार्तामा नभएको नेताहरू बताउँछन् । अहिले जसपा केन्द्रीय समिति बैठक बसिरहेको छ ।

बाँकी पेज ७ मा

नेपाल मजदुर किसान पार्टीको अध्यक्षमा पुनः विजुक्छें (रोहित) सर्वसम्मत

भक्तपुर । नेपाल मजदुर किसान पार्टीको अध्यक्षमा पुनः नारायणमान विजुक्छें (रोहित) सर्वसम्मत निर्वाचित भएका छन् । पार्टीको आठौं महाधिवेशनबाट आठौं पटक उनी पुनः सर्वसम्मत अध्यक्षमा चुनिएका हुन् । फागुन १६ देखि चलेको महाधिवेशन मंगलवार भक्तपुरमा सम्पन्न भएको थियो ।

विजुक्छें ८५ वर्षका भए ।

२०३१ माघ १० मा उनकै नेतृत्वमा स्थापना भएको पार्टीको आठौं महाधिवेशनसम्म उनी नै निरन्तर अध्यक्षमा सर्वसम्मत निर्वाचित हुँदै आएका हुन् । पार्टीको केन्द्रीय सचिवमा प्रेम सुवाल र कोषाध्यक्ष मोहनप्रसाद प्रजापति सर्वसम्मत निर्वाचित भए ।

सदस्यीय

बाँकी पेज ७ मा

भक्तपुर-नगरकोट सडक

नगरपालिकाले स्तरोन्नति गर्ने

भक्तपुर - भक्तपुरको प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा रहेको नगरकोट पुग्ने मुख्य सडक अब चाँगुनारायण नगरपालिका आफैँले स्तरोन्नति गर्ने भएको छ । आउँदो वैशाखदेखि चाँगुनारायण नगरपालिकाले आयोजना गर्न लागेको नगरकोट भ्रमण वर्ष, २०८२ लाई लक्षित गर्दै नगरपालिकाले भक्तपुर-नगरकोट सडक आफैँले स्तरोन्नति गर्ने

गरी बोलपत्र आह्वान गरेको छ । एकजिम बैंक इण्डियाको सहयोगमा नेपाल सरकारसँग २०७३ असार ३ गतेसम्म सम्पन्न गर्ने गरी २०७१ जेठ २२ गते शैलुड कन्स्ट्रक्सन र भारतीय कम्पनी अराभली इन्फ्रापावर लिमिटेडले संयुक्त निर्माण सम्भौता भएको थियो । रु २७ करोडमा ठेक्का सम्भौता

बाँकी पेज ७ मा

विद्यार्थीका सिर्जनामा स्वयम्भूका सभ्यता, संस्कृति र सम्पदा

काठमाडौं । बोधिसत्व स्कूल स्वयम्भूका काठमाडौं महानगरपालिका- १५ का ३३ विद्यालयका ६० विद्यार्थीहरू स्वयम्भूमा चित्र कोर्न भेला भए । उनीहरूलाई स्वयम्भू महोत्सव आयोजक समितिले ‘विश्व सम्पदा सूचीमा सूचिकृत स्वयम्भू क्षेत्र’ शीर्षकमा प्रतियोगितात्मक चित्रकलामा सहभागी गराएको थियो । विद्यार्थीहरूले स्वयम्भूसहित उपत्यकाका दृश्य चित्रमा उतारे । चित्रमा उनीहरूले आफ्ना भावनासमेत पोखे । स्कूले विद्यार्थीहरूले आँखाले देखिरहेको दृश्य दुरुस्त चित्रमा कोरेको देखेर आगन्तुहरूलेसमेत चाख दिएर हेरे ।

बोधिसत्व स्कूल स्वयम्भूका विद्यार्थी सूर्यमान तामाङले स्वयम्भूको चित्र कोरे । कला सिर्जनामा रुचि राख्ने तामाङले स्वयम्भूमा आएर कला सिर्जना गर्न पाउँदा खुसी महसुस भएको बताए । कामना इन्टरनेशनल स्कूलकी आरोही प्रसाईं पनि चित्र बनाउने प्रतियोगितामा भाग लिन पाउँदा खुसी भइन् । उनले स्वयम्भूसहित धरहरालाई एउटै क्यान्वासमा उतारिन् ।

आफ्नो चित्रकलामा धरहरा जोडेर उपत्यकाको मौलिकता देखाउन खोजेको उनले बताइन् । उपत्यकाका सम्पदा जोगाउन कलाको भूमिका महत्त्वपूर्ण हुने उनको बुझाइ छ । स्वयम्भू

महोत्सवमा आयोजित उक्त चित्रकला प्रतियोगितालाई स्वर्णिम स्कूलका भगवान् श्रेष्ठ र काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं १५ ले सहयोग गरेको हो । चित्रकला प्रतियोगितामा कक्षा ३ देखि ५ र कक्षा ६ देखि ८ गरी दुई समूहमा राखेर कला सिर्जना गराइएको थियो ।

प्रतियोगिताको संयोजन गरेका कलाकार दिवेश प्रधानले स्वयम्भू क्षेत्रभित्रका सभ्यता, संस्कृति र चाडपर्वलाई समावेश गर्ने गरी विषय दिएको र त्यही विषयमा विद्यार्थीले चित्र कोरेका बताए । स्वयम्भू महोत्सव मूल आयोजक समितिका संयोजक तथा महानगरको वडा नं १५ का अध्यक्ष ईश्वरमान डङ्गेलले कला संस्कृतिको जगेर्नाका लागि विद्यालयस्तरीय प्रतियोगितात्मक कला सिर्जना कार्यक्रम गरिएको बताए ।

प्रतियोगितामा कक्षा ६ देखि ८ का विद्यार्थीको समूहतर्फ मोर्डन नेपाल स्कूलकी प्रिन्ता पण्डित प्रथम, यूरो स्कूलकी अश्रेया शाक्य द्वितीय र डल्लु आवासीय स्कूलका स्विनिग श्रेष्ठ तृतीय भए । मैत्री स्कूल र

बाँकी पेज ७ मा

गायक कुमा सागर र भाषिक मानवअधिकार

● जणेश राई

भाषा विचार विनिमयको साधन मात्रै नभई, संस्कृतिको वाहक, ज्ञान तथा सभ्यताको खानी पनि हो’ भन्नेतर्फ सबैको ध्यानाकर्षण भएकै हुनुपर्छ ।

तर, हाम्रो नेपाली समाजमा त्यो चेतनालाई भद्दा मजाकका रूपमा लिने गरिएको छ । भरखरै ‘फेब्रुअरी २१ : अन्तर्राष्ट्रिय मातृभाषा दिवस’ मनाइरहँदा

देश नेपालमा बोलिने मातृभाषा र सामाजिक मूल्यमान्यताका शब्दमाथि भए, गरिएका ती भद्दा मजाकमाथि भाषावैज्ञानिक डा. तारामणि राईले समाजको ध्यानाकर्षण गराएका छन् ।

पछिल्लो घटना क्रम यस्तो छः घटना-१ नेवारी टोनमाथि मजाक ‘गायक कुमा सागरलाई गिज्याएको आरोपमा ३ कमेडियनविरुद्ध प्रहरीमा निवेदन’

नेपाल भाषाको लवजमा गीत गाएर गायक कुमा सागरलाई गिज्याएको आरोपमा ३ जना कमेडियन विरुद्ध प्रहरीमा निवेदन दर्ता गरिएको छ । नेवार समुदायका व्यक्तिहरूले कमेडियन सजन श्रेष्ठ, सुशान्त प्रधान र उत्सव सापकोटा विरुद्ध निवेदन दिएका हुन्

गायक कुमा सागरलाई गिज्याउनेमाथि कारवाही नगरेको भन्दै सम्पदा संरक्षण महाअभियानले विहीवार जिल्ला प्रहरी परिसर काठमाडौं अगाडि प्रदर्शन गरेको छ । नेपाल भाषाको लवजमा गीत गाएर गायक कुमा सागरलाई गिज्याएको आरोपमा ४ जनाविरुद्ध प्रहरीमा निवेदन दर्ता गरिएको छ । उनीहरूले कमेडियन सजन श्रेष्ठ, सुजन जिम्बा र उत्सव सापकोटासहित पोडकास्ट चलाउने सुशान्त प्रधानविरुद्ध निवेदन दिएका हुन् । कुमा सागरलाई गिज्याएर सम्पूर्ण

बाँकी पेज ७ मा

“मातृभाषामा विद्यालय शिक्षा”ले भाषा संरक्षणमा पार्ने प्रभाव अस्पष्ट

पछिल्लो जनगणनामा नेपालभर १२४ भाषा बोलिने पाइए पनि त्यसमा पुस्तान्तरणको अभाव हुँदा तिनको भविष्य सङ्कटमा पर्ने जोखिम रहेको भाषा आयोगका अध्यक्षले बताएका छन् । आधारभूत विद्यालय शिक्षामा मातृभाषालाई समेटनुको अर्थ उनीहरूको सिकाइ प्रभावकारी गराउनुसँगै त्यस्ता भाषाको संरक्षण गर्ने काम गर्ने भए पनि अझै मातृभाषा अध्ययनको महत्त्वबारे स्पष्टता नभइरहेको आयोगका अध्यक्ष गोपाल ठाकुर बताउँछन् ।

“हाम्रो मानसिकतामा एक भाषिकताले ठूलो ठाउँ बनाएको छ । अब त मुख्य भाषा नेपालीलाई नै पनि अङ्ग्रेजीले विस्थापित गरिरहेको देख्न थालिएको छ,” ठाकुर भन्छन् । “त्यसैले मातृभाषाको माध्यममा कहाँ पनि पढाइ सुरु भएको छैन । मातृभाषाको विषय पनि धेरै ठाउँमा एकदुई वर्ष सुरु हुने तर निरन्तरता नपाउने अवस्था छ ।”

मातृभाषाको आकर्षण घट्नुको कारणबारे विवाद

नेपालमा परम्परागत विद्यालयका रूपमा गुम्बा, गुरुकुल र मदरसामा मातृभाषामा पढाउन सकिने संस्थागत प्रावधान विगतदेखि नै रहेको शिक्षा मन्त्रालयका प्रवक्ता बताउँछन् । “गुरुकुलमा संस्कृत, गुम्बामा गोम्पा र मदरसामा उर्दू भाषा पढाइ हुने गरेको छ । व्यावहारिक रूपमा आवश्यकता महसुस हुँदा तिनको माथिल्लो तहसम्मै पढाइ भइरहेको अवस्था छ,” शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयका प्रवक्ता शिवकुमार सापकोटा भन्छन् ।

तर भाषा आयोगका अध्यक्ष नेपालका हकमा तिनलाई मातृभाषा मान्नेमान्नेमै प्रश्नहरू रहेको बताउँछन् । “उर्दू हाम्रो हकमा मातृभाषा नहुन पनि सक्ने सम्भावना छ, गुम्बामा पढाइ हुने तिब्बती भाषा नेपालका भोटवर्मेली समुदायका भाषाको माउ भाषा हुन सक्ने भए पनि त्यसले ती सबैलाई समेट्ने कुरा आंशिक रूपमा मात्र सत्य हो । संस्कृतले सबैलाई समेटेछ भन्ने कुरा पनि

आंशिक रूपमा मात्र सत्य हो ।”

राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६ ले आधार भूत तहसम्मको शिक्षा आवश्यकताअनुसार मातृभाषामा दिन सकिने व्यवस्था गरेपछि स्थानीय सरकारहरूले त्यससम्बन्धी निर्णय गरेर कार्यान्वयनमा लैजान सक्ने व्यवस्था छ । त्यसबाहेक प्राथमिक तहसम्म मातृभाषामा पढाउन सकिनेबारे समेत कानुनी प्रावधान बनेसँगै कैयौँ मातृभाषामा पाठ्यक्रम तयार पारेर प्रयोगमा ल्याइएको अवस्था छ । त्यसै गरी मातृभाषालाई स्थानीय विषयका रूपमा पढाउन सकिने व्यवस्था समेत छ ।

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र र यूनिसेफ मिलेर गरेको ‘नेपालमा बालबालिकाको सिकाइ उपलब्धिमा भाषाहरू र भाषिक नीतिहरूको प्रभावको बुझाइ’ नामक अध्ययनले विद्यालय शिक्षाको प्रभावकारिताका लागि बहुभाषिक शिक्षणमा जोड दिएको छ ।

शिक्षा मन्त्रालयका प्रवक्ता सापकोटा थप्छन्, “सबै कक्षा, विषय र पाठ अध्यापनका बेला हुने विभिन्न मातृभाषाका विद्यार्थीअनुरूप बहुभाषिक अध्यापन गराउने शिक्षक तयार पार्ने सरकारी नीति छ ।” तर बहुभाषिक क्षमतायुक्त शिक्षकहरू तयार पार्ने काम चुनौतीपूर्ण भएको बताइन्छ ।

भाषा आयोगका अध्यक्ष चाहिँ नेपालमा बहुभाषिक अध्यापनबारे बुझाइको कमी रहेको बताउँछन् । “बहुभाषिक कक्षाको शिक्षकले धेरैवटा भाषा जान्नेपछि भन्न खोजिएको होइन । विकल्पका रूपमा कुनै कुराको तस्विर देखाएपछि विभिन्न मातृभाषाका विद्यार्थीहरू आफैले त्यसमा देखाइएका कुरालाई आफ्नो भाषामा भन्न थाल्छन् । त्यस्तो तरिकामार्फत् बरु शिक्षकले सिक्ने गर्छन्,” भाषा आयोग अध्यक्ष ठाकुर भन्छन् ।

“तर एउटा कक्षामा अर्को भाषा बोल्न नहुनेजस्तो परिपाटी बनेपछि विद्यार्थीहरूको सिकाइ यता न उताको भइरहेको छ ।” नेपालमा बोलिने सबै भाषा राष्ट्रिय भाषाहरू हुने र हरेक समुदायलाई आफ्नो लिपि संरक्षण

गर्ने अधिकार हुने संवैधानिक व्यवस्था छ । “नेपालमा लिपि भएका भाषाको विषय वा पाठ्यक्रम बनाएर पठनपाठन गर्न र त्यसमा दस्तावेजीकरण गर्न सहज हुन्छ । भाषिकाका हकमा लिपि नहुँदा बहुभाषिक स्वरूपमा मात्र सम्बोधन गरिन्छ,” शिक्षा मन्त्रालयका प्रवक्ता शिवकुमार सापकोटा भन्छन् ।

उनी काठमाण्डौ र ललितपुर महानगरमा नेपाल भाषा पढाउने अभियान सुरु हुँदा शिक्षक अभाव नभएको अवस्था देखिनु यसतर्फको बाटोका लागि सुखद पक्ष भए तापनि उनीहरूलाई तालिमको आवश्यकता पर्ने बताउँछन् ।

नेपालमा १२४ वटा भाषा बोलिने भए पनि २१ वटा भाषा मात्र १ लाख भन्दा धेरैले बोल्ने ‘मुख्य भाषा’का रूपमा छन् । देशका करिब ९५ प्रतिशत जनसङ्ख्याले २१ वटा मातृभाषा बोल्छन् भने सबैभन्दा धेरै अर्थात् करिब ४५ प्रतिशत मानिसहरू नेपाली भाषा बोल्छन् । शिक्षा प्रवक्ता सापकोटा भन्छन्, “वत्तीस वटा जति भाषाका पाठ्यक्रम बनेका देखिन्छन् । हामी बढीभन्दा बढी भाषामा पाठ्यक्रम बनाउन लागिपरेका छौँ ।”

आधारभूत तहमा मातृभाषाबाट अध्यापन गर्न सक्दा त्यो प्रभावकारी र दिगो अध्यापन हुन्छ भन्ने भए तापनि माथिल्लो तहमा मातृभाषाको माग महसुस नगरिएको सापकोटा बताउँछन् । विसं २०७६ सालमा ल्याइएको राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूपमा आधारभूत तहमा शिक्षण माध्यमको भाषा मातृभाषा वा नेपाली हुने प्रावधान राखिएको छ । नागरिक शिक्षाजस्ता राष्ट्रिय पहिचानसँग सम्बन्धित विषय बाहेक अन्यमा अङ्ग्रेजीलाई शिक्षण माध्यमका रूपमा प्रयोग गर्न सकिने बताइएको छ ।

शिक्षा आयोगले प्रस्तावित विद्यालय शिक्षा विधेयक २०८० मा शिक्षणको माध्यम भाषाका रूपमा नेपाली, मातृभाषा, संस्कृत र अंग्रेजी हुन सक्ने सिफारिस गरेको छ । बीबीसी न्यूज नेपाली

विनायकमा परम्परागत भेषभुषा प्रतियोगिता

भक्तपुर । हाम्रो संस्कृति : हाम्रो गौरव ,हाम्रो पहिचान नेपालीको शान भन्ने मूल मन्त्रलाई आत्मसात गर्दै कलिला मन र मस्तिष्कमा आफ्नो परम्परागत भेषभूषाबारे हरेक वर्ष जानकारी दिँदै आएको विनायक शिक्षा निकेतनले यही २०८१ फागुन १७ गते परम्परागत भेषभूषा तथा प्रतिभा प्रदर्शन कार्यक्रमको आयोजना गरिरहेको छ ।

विद्यार्थीहरूलाई कलिलो उमेरदेखि नै आफ्नो भाषा संस्कृति परम्परा बारे प्रयोगात्मक हिसाबले ज्ञान दिने उद्देश्यले आयोजित उक्त कार्यक्रम विद्यालयका संस्थापक प्रिन्सिपल सुरेन्द्रविक्रम प्रजापतिको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको थियो । पूर्व प्रा वि तहका शिक्षिकाहरूको संयोजनमा तथा पूर्व प्रा वि तहकी एकेडेमिक कोर्डिनेटर पदमकेसरी श्रेष्ठद्वारा सहजीकरण गरिएको उक्त कार्यक्रममा कक्षा नर्सरी र केजीका विद्यार्थीहरू मात्र सहभागी रहेको थियो ।

कार्यक्रम काठमाडौँ विश्वविद्यालयकी शिक्षाविद तथा शोधकर्ता नारायणी ठकुरीको प्रमुख अतिथ्यतामा सम्पन्न भएको थियो । विनायकको पूर्व प्रा वि तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका शतप्रतिशत अभिभावकहरूको उपस्थिति रहेको उक्त कार्यक्रममा अतिथिहरू मध्यपुर थिमि नगरपालिका वडा नम्बर ६ का वडा सदस्य अरुणा कार्निजत, अभिभावक सुसन प्रजापति, शिक्षाविद मदन रिजाल तथा किरण थापा श्रेष्ठ, नेपाल अस्ट्रेलिया फ्रेन्ड्सिप एसोसिएसनका सदस्य अस्ट्रेलियन नागरिक रश, चाइनिज भोलेन्टियर र विद्यालयका सहायक प्रिन्सिपल प्रेमप्रसाद निरौलाले विद्यालयको छुत्तीसौँ वार्षिकोत्सव तथा कार्यक्रम सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्दै विद्यालयले हरेक वर्ष गर्दै आएको उदाहरणीय एवं मननयोग्य कार्यको प्रशंसा गरेको थियो ।

कार्यक्रममा बोल्दै विद्यालयका संस्थापक प्रिन्सिपल प्रजापतिले वास्तविक, प्रयोगात्मक र एक्काइसौँ शताब्दीको प्रगतिशील सोचको रुपान्तरित शिक्षा विद्यालयले प्रदान गरिरहेको र विद्यार्थीको सर्वाङ्गीण विकास गर्न पढाइका साथसाथै खेलकूद र अन्य अतिरिक्त एवं विषयगत क्रियाकलापमा विद्यालयले जोड दिँदै अब्बल, सक्षम र दक्ष नागरिक उत्पादनमा पहल गरिरहेको जानकारी दिए । कार्यक्रममा उत्कृष्ट प्रतिभा प्रदर्शन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई प्रमुख अतिथि तथा अन्य अतिथिहरूले ट्रफी तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको थियो भने विद्यार्थीहरूले मनमोहक किसिमले विभिन्न गीत, संगीत, नृत्य तथा कराते र जिम्न्यास्टिकका विभिन्न इभेन्टहरू समेत प्रस्तुत गरेका थिए ।

चाँगुनारायणका महिलाहरूलाई हातले कपडा बुन्ने तालिम दिईने

भक्तपुर । चाँगुनारायण नगरपालिकाका स्थानीय महिलाहरूलाई हातले कपडा बुन्ने तालिम प्रदान गरिने कार्यक्रमको शुभारम्भ भएको छ । महिला विकास केन्द्रको आयोजनामा चाँगुनारायणका करिव पचास महिलाहरूलाई तालिम दिन लागिएको जनाइएको छ ।

वागमती प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालयको आ.व. २०८१/०८२ को स्वीकृत कार्यक्रम अन्तर्गत महिलाहरूको सीप विकासको लागि हाते होजियारी तालिम दिन लागिएको हो ।

उद्घाटन कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै नेकपा (माओवादी केन्द्र) का केन्द्रीय सदस्य डि.पि ढकालले महिलाहरू आर्थिक अभावकै कारणले घरेलु हिंसाको शिकार हुने गरेको बताउँदै नेता ढकालले तालिम महिलाहरूको सीप विकास मात्र नभई आर्थिक समृद्धिमा समेत मद्दत गर्ने विचार व्यक्त गरे

वागमती प्रदेश सभा सदस्य भुवनकेशरी श्रेष्ठको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न कार्यक्रममा पूर्व संविधानसभा सदस्य उमा कपाली, नेकपा (माओवादी केन्द्र) चाँगुनारायण नगर समिति सचिव चण्डिका लामिछाने, अनेमसंघ (क्रान्तिकारी) भक्तपुर अध्यक्ष राजेश्वरी सिल्पकार, वाइसियल नेपाल भक्तपुर अध्यक्ष सरराज उप्रेतीलागायत महिलाहरूको उपस्थिति रहेको नेकपा (माओवादी केन्द्र) चाँगुनारायण नगर समिति अध्यक्ष नरेश खड्काले जानकारी दिए ।

तालिम भोलि फागुन १७ गते शनिवार देखी सुरु भई करिव एक महिनासम्म दिईने अनेमसंघ (क्रान्तिकारी) चाँगुनारायण अध्यक्ष चण्डिका पाण्डेले बताईन् ।

भ्रमको खेतिमा सरकारलाई पीएचडी : बालेन

काठमाडौँ । भ्रमको खेतिमा पीएचडी पाउन मिल्ने हो भने अहिलेको सरकारलाई दिए हुन्छ भन्दै काठमाडौँका मेयर बालेन्द्र शाह (बालेन)ले फेरिपनि सरकारप्रति आक्रोश पोखेका छन् ।

विभिन्न छ वटा विषयमा सरकारले महानगर माथि भ्रम सिर्जना गराएको र महानगरलाई काम गर्ने वातावरण बन्न नदिएको मेयर बालेनले आरोप लगाएका छन् ।

सोमबार अपराह्न सामाजिक सञ्चालमार्फत उनले ६ स्पष्टीकरण दिएका छन् भने सरकारका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली र उनको दल नेकपा एमालेमाथि दर्जनौँ प्रश्न खडा गरेका छन् ।

उनको ६ स्पष्टीकरण र सवाल जस्ताको तस्तै :

१. भ्यू टावरको नक्सा पासको स्वीकृति मेयरले दिएको भन्ने प्रचारित भ्रम कहिले देखी नक्सापास मेयरले गर्न थाले ? सामान्य कानुनको ज्ञान राख्नेले पनि भन्न सक्छ कि यसको अधिकार मेयरसँग हुदैन । कानुनले यही भन्छ । अनि यो एगदण्डि एचप्खवतभ एबचतलभचकजण्ड ले नक्सापास गर्ने अधिकार

कार्यपालिकालाई दिइएको छ । अनि नक्सापास गर्न बसेको व्यक्ति स्वयंले नक्सापास गरिसकेपछि पनि बारम्बार दुई महिनासम्म पीपीपीमा कसरी नक्सापासको काम गराउने भन्ने विषयमा बैठक बसेको प्रमाण हामीसँग सुरक्षित छ ।

२. कार्यकारी टिक्दैन भनेर फैलाउन खोजिएको भ्रम अहिलेसम्मको हाम्रो कार्यकालमा ४ जना कार्यकारी हटेका छन् । ४ मध्ये २ लाई हटाउनुको कारण उनीहरू भ्रष्टाचारमा संलग्न रहेको भनेर हो । के कार्यकारी टिक्छन् भन्ने देखाउन हामीले भ्रष्टहरूलाई संरक्षण गरिराख्नु पर्ने हो ? २ जनालाई सरकारले हटाएको हो, त्यो पनि महानगरलाई जानकारीसमेत नदिएर ।

ह । म । ल । भ्रष्टाचारमा जोडिएकाले हटाएका हौँ । सरकारले के कारण हटायो ? हामीले २ जना भ्रष्टहरूलाई हटाउँदा कार्यकारी टिक्न दिएन भन्ने सरकारले उतिनै संख्यामा तर असल काम गरेर बसेकालाई हटाउँदा काठमाण्डौँमा असल कार्यकारी टिक्न सरकारले नै दिदैन भन्ने अर्थ लादैन र ? यदि ति २ जना मध्ये कुनै एक कार्यकारी नहटाएको भए यो कुरा

नै आउदैन थियो त ।

३. काठमाण्डौँमा कार्यकारी जना मान्दैनन् भन्ने लज्जास्पद, लाचार र गैरजिम्मेवार भनाई

सरकारले आफु मातहतका एकजना कर्मचारीलाई आवश्यकता अनुसार काममा लगाउन सक्ने रैनछ भन्ने त यहाँबाट नै पुष्टि भयो । अहिले कर्मचारी जान मान्दैनन् भन्दै राजधानीको महानगरमा कर्मचारी पठाउन नसक्ने सरकारले भोलि दंगाग्रस्त क्षेत्रमा सिङडिओ जान मानेनन् भनेर पठाउन नसक्दा, अपराध रोकन पुलिस जान सकेन भनेर पठाउन नसक्दा । एउटा घातक उदाहरण त नवलपरासी पश्चिमको सामूहिक भूडपले पनि देखाएको छ ।

आफ्नो कर्मचारीमा नियन्त्रण नभएको, कर्मचारीको विश्वासमा यतिसम्म गिरेको सरकारले समृद्धि ल्याइदिन्छ भनेर हामीले पत्याइदिनु पर्ने ?

४. ऐनले पालिकालाई नै निमित्त तोकेर काम गर्ने अधिकार दिएको छ भनेर फैलाइएको भ्रम स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ को ४ ले कार्यकारी नियुक्ती नभए सम्मको लागि नेपाल सरकारले निजामती सेवाको कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतकारूपमा खटाउन सक्छ, भनिएको छ । सरकारले यहिसमेत गरेको छैन, बरू उन्टै मेयरले चाह्यो भने राख्न सक्छ भन्ने भ्रम फैलाइदैंछ ।

सोही ऐनले दिएको अधिकार प्रयोग गरेर नेपाल सरकारले प्रमुख प्रशासकीय तोकिदिनु पर्नेमा सो नगरी प्रतिवेदन आए पछि भनेर आफ्नो गैरजिम्मेवारीलाई लुकाइरहेको छ ।

५. कार्यकारीको छानविनको रिपोर्ट लुकाइयो भन्ने भ्रम

लुकाउनलाई त हुनु पर्‍यो नि, होइन । रिपोर्ट बनेकै छैन, लुकाइयो भन्ने भ्रम फैलाइन्छ ।

६. मन्त्रीसँग समन्वयन गर्नुपर्‍यो

मन्त्रीसँग समन्वयन गर्नु भनेको के हो ? पत्र लेख्ने, आधिकारिक संयन्त्रबाट सम्पर्क गर्ने, त्यहि होइन ? विधि र वैधानिकतालाई समन्वयनसमेतको मान्यता नदिएर के व्यक्तिगत अन्तरंगमात्र खोजेको हो सरकारले ? हामीले मन्त्रीलाई पटक पटक पत्र लेखेको, आधिकारिक संयन्त्रबाट सम्पर्क गरेका छौँ । थप समन्वयन नखोजौँ, विधि र जिम्मेवारी खोजौँ ।

प्रधानमन्त्री केपी ओलीज्यू, हामी तपाईंका दुश्मन होइनौँ, विकासका साभेदार हौँ । हामीले गरे जति विकासका सबै काम पनि तपाईंकै कार्यकालमा भएका हुन् भनिदिउँला । तर त्यसो भन्दा पत्याउने बनाउन आग्रह, पुर्वाग्रहबाट मुक्त भएर विकासमा साभेदारी गरि त्यो दाबी गर्न सक्ने ल्याकत बनाउने जिम्मा तपाईंकै हो । अनि जति भ्रम फैलाए पनि, हामी तपाईंको भ्रष्ट कार्यकर्तासँग भुक्दैनौँ । महानगरलाई जतिसुकै नाकाबन्दी लगाउनुहोस्, नियतमा फरक पर्दैन । अहिलेका लागि देशमा आवश्यक सबै भन्दा ठूलो कुरा सुशासन हो । भ्रष्टहरूविरूद्धको लडाईं हो ।

सुशासनका लागि जोसँग जुध्नु परे तयार छु, तर सम्झौता गर्दिन । सुशासन कायम गरेरै छोड्छु ।

सप्ताहिक

सुम्निमा

THE SUMNIMA NATIONAL WEEKLY

प्रत्येक सोमवार नियमित रूपमा प्रकाशित भइरहेको

सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक

अखबार खोजी खोजी पढौ ।

‘सिम्पल सम्मान-२०८१” द्वारा विविध क्षेत्रका विशिष्ट व्यक्तित्वहरु सम्मानित

-जयराम बिडारी काठमाण्डौ । कला साहित्य तथा समाजसेवाका क्षेत्रमा उत्साहित युवाहरुको सक्रियतामा २७ वर्ष अधि स्थापना गरिएको सिम्पल आर्टसको आयोजनामा ‘सिम्पल सम्मान-२०८१’ बाट विशिष्ट व्यक्तित्वहरु सम्मानित भएका छन् । संस्थाका अध्यक्ष पुस्कर जंगमको अध्यक्षता तथा प्रमुख आतिथ्यमा सिनामंगल स्थित टेष्ट अफ काठमाण्डौको सभाहलमा कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको थियो । उक्त २७ औं वार्षिकोत्सवका अवसरमा नेपाली साहित्य, कला संस्कृति, गीत संगीत तथा समाजसेवामा विशिष्ट योगदान दिएका विशिष्ट व्यक्तित्वहरुलाई सिम्पल सम्मानद्वारा सम्मानित गरिएको थियो । सो अवसरमा बरिष्ठ कलाकार मदनदास श्रेष्ठ, बरिष्ठ गायिका लोचन

भट्टराई, पत्रकार एवं साहित्यकार छविमण सिलवाल, शिक्षासेवी शारदा हुंगेल, समाजसेवी एवं प्रिन्सिपल ज्ञानेन्द्र भट्टराई र नव कलाकार अञ्जली महर्जनलाई प्रोत्साहित(सम्मानित) गरिएको थियो ।

नेपाली साहित्य, संस्कृति, संगीत, कला तथा समाजसेवामा २७ वर्षदेखि निरन्तर क्रियाशिल संस्था सिम्पल आर्टसले गरेको उक्त कार्यक्रममा सबै उपस्थित व्यक्तित्वहरुलाई प्रमुख अतिथिको रुपमा रहेका सहभागीहरुबाट सम्मान गरिएको थियो । सो समारोहमा उपन्यास समाज नेपालका अध्यक्ष शंकर भारतीले स्वागत मन्तव्यका क्रममा संस्थाहरु जन्मनु भन्दा पनि ती संस्थाहरुले समाज उपयोगी कर्ममा कतिको निरन्तर योगदान दिन्छन् त्यो चाहीं महत्वपूर्ण कुरा

रहेको बताउँदै सिम्पल आर्टसले विगत २७ वर्षदेखि समाजमा दिएको योगदानको प्रशंसा गरेका थिए । सो अवसरमा सिम्पल आर्टसका संस्थापक मध्यका एक केशव सान्दाले संस्थागत गतिविधि अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा,साहित्यिक गतिविधि, पुस्तक प्रकाशन,टेलिचलचित्र, तथा सामाजिक सदेश मूलक चलचित्र अटिजम निमाणाका बारेमा उल्लेख गर्दै सम्मानित व्यक्तित्वहरुका बारेमा प्रकाशन पारेका थिए ।

उक्त कार्यक्रममा राष्ट्रिय सुसेली फाउण्डेनका अध्यक्ष दुर्गा अधिकारी ‘भमरकोटे’ ले सम्मानित व्यक्तित्वहरुमा समर्पित सुसेली प्रस्तुत गरी माहौलमा रौनकता थपिएको थियो । भने सम्मानित व्यक्तित्वहरुका तर्फबाट शिक्षासेवी शारदा हुंगेलले

मन्तव्य राख्दै जीवनको सम्पूर्ण जीवन शिक्षा क्षेत्रमा बिताउँदा कुनै दिन सम्मानित भइएला भन्ने नसोचिकन निरन्तर कर्म गर्ने क्रममा जीवनको उत्तरार्धमा आफ्ना पूर्व विद्यार्थीहरुको संस्था मार्फत सम्मानित हुन पाएकोमा अत्यन्त पुलकित रहेको बताइन् । यसैगरि साहित्यिक पत्रकार संघका निवर्तमान अध्यक्ष एवं साहित्यकार राधेश्याम लेकालीले सिम्पल आर्टसका कार्यक्रममा सक्रियताका साथ सहभागिता जनाउँदै आइरहेको बताउँदै सम्मानित व्यक्तित्वहरुलाई वधाई जापन गर्दै सम्मानित व्यक्तित्वहरुका आगामी दिन अब्धौ थप सर्जनात्मक रुपमा अधि बढोस् भनि शुभकामना दिएका थिए । उक्त कार्यक्रमको सहजीकरण बिमल कोइरालाले गरेका थिए ।

चन्द्रमाको सतहमा ब्लू घोस्ट

काठमाडौं । फायरफ्लाई एयरोस्पेसको चन्द्र अभियान ब्लू घोस्ट सफलतापूर्वक चन्द्रमाको सतहमा अवतरण गरेको छ ।

अवतरण चन्द्रमाको मारे क्रिसियम क्षेत्रमा भएको थियो । यो मिसन चन्द्रमाको यो अद्भुत भागमा अवतरण गर्ने तीन प्रमुख अन्तरिक्ष अभियानहरुको सुरुवात हो । ब्लू घोस्ट मिसन जनवरी १५, २०२५ मा स्पेसएक्सको रकेट फाल्कन ९ मार्फत अन्तरिक्षमा प्रक्षेपण गरिएको थियो ।

यो अन्तरिक्ष मिसनले लगभग एक महिनासम्म पृथ्वीको परिक्रमा गरेपछि चन्द्रमामा अवतरण गरेको थियो । १६ दिनसम्म चन्द्रमाको कक्षमा बसेपछि, यो मार्च २ मा सफलतापूर्वक चन्द्रमाको सतहमा अवतरण गरेको थियो । फायरफ्लाई एयरोस्पेस कम्पनीले एक विज्ञप्ति जारी गर्दै ब्लू घोस्ट चन्द्रमामा सफलतापूर्वक अवतरण गरेको जनाएको छ ।

यससँगै, फायरफ्लाई एयरोस्पेस चन्द्रमामा अन्तरिक्ष यान अवतरण गर्ने पहिलो निजी कम्पनी बनेको छ । यो चन्द्रमाको अन्वेषणको दिशामा ठूलो कदम साबित हुनेछ । फायरफ्लाई एयरोस्पेसले नासाको सहयोगमा यो अभियान सम्पन्न गरेको थियो ।

नासाले आफ्नो कमर्सियल लुनार पेलोड सर्भिसज कार्यक्रमको एक हिस्सा, ब्लू घोस्ट मिसनसँग १० वटा पेलोड पठाउँदैछ । यस मिसनको उद्देश्य चन्द्रमाको वायुमण्डलको बारेमा महत्त्वपूर्ण जानकारी सङ्कलन गर्नु हो । ब्लू घोस्टले चन्द्रमाको भित्री भागमा तापको प्रवाहको अध्ययन गर्नेछ, जसले वैज्ञानिकहरुलाई चन्द्रमामा तापको उत्पत्ति निर्धारण गर्न मद्दत गर्नेछ ।

ब्लू घोस्ट मिसन लगभग १४ दिनसम्म चल्छ, जुन चन्द्रमामा एक दिन बिताउनु बराबर हो । फायरफ्लाई एयरोस्पेसको यो सफल मिसनले चन्द्रमामा मानव पहुँच बढाउने प्रयासलाई बढावा दिनेछ ।

ट्रम्पको कर नीतिले विश्व बजारमा हलचल, प्रतिवादमा चीन र क्यानडा

काठमाडौं । अमेरिकाले उच्च कर लगाएपछि क्यानडा, मेक्सिको र चीनले कडा प्रतिक्रिया दिएका छन् । अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पको आदेशानुसार क्यानडा, मेक्सिको र चीनविरुद्ध उच्च कर नीति लागू भएको हो । यी देशबाट आयात हुने सामानमा उच्च कर लगाउने घोषणा ट्रम्पले यसअघि नै गरेका थिए । तर, कही समय स्थगित गरिएको निर्णय अब लागू भएको हो ।

ट्र्यारिफ युद्धले विश्व अर्थतन्त्रमा असर पार्ने संकेत देखिएको छ भने वित्तीय बजार पनि अस्थिर भएका छन् । क्यानडाले ट्रम्प प्रशासनको कडा आलोचना गर्दै १५० अर्ब डलर बराबरका अमेरिकी सामानमा २५ प्रतिशत कर लगाउने घोषणा गरेको छ । ओटावाले यो कदमलाई अमेरिका विरुद्धको ‘न्यायोचित प्रत्युत्तर’को रूपमा चित्रण गरेको छ । क्यानडाको यो कदमले अमेरिकी कृषि, स्टिल तथा आल्मुनियम उद्योगलाई असर गर्ने अनुमान गरिएको छ ।

क्यानडाका प्रधानमन्त्री जस्टिन ट्रुडोले अमेरिकी कदमलाई अन्यायपूर्ण र अनावश्यक व्यापार नीतिको उदाहरण भन्दै यसको प्रभाव अमेरिकी उपभोक्तामा पनि पर्ने बताएका छन् । ट्रुडोले क्यानडाली उद्योगलाई सुरक्षा प्रदान गर्न सरकार पूर्ण रूपमा प्रतिबद्ध रहेको उल्लेख गरेका छन् ।

चीनले पनि अमेरिकाबाट आयात हुने विभिन्न कृषि उत्पादनहरूमा १० देखि १५ प्रतिशतसम्मको कर लगाउने घोषणा गरेको छ । यो निर्णयले अमेरिकी किसानलाई प्रत्यक्ष रूपमा असर गर्नेछ, जसले पहिल्यै चीनलाई प्रमुख निर्यात बजारको रूपमा लिएर उत्पादन गर्दै आएका छन् । साथै, चीनले अमेरिकाका विभिन्न कम्पनीमाथि पनि कडा कदम चाल्न सक्ने संकेत गरेको छ । चिनियाँ सरकारका प्रवक्ताले अमेरिकी व्यवसायलाई लक्षित गर्दै थप नियमनको दायरा बढाउने चेतावनी दिएका छन् । यसले अमेरिकी टेक्नोलोजी र अटोमोबाइल उद्योगमा ठूलो असर पार्ने विश्लेषकहरूले बताएका छन् । व्यापार तनावको बीचमा राष्ट्रपति ट्रम्पले चीनमाथि लगाइएको ट्र्यारिफ दर दोब्बर गर्दै थप २० प्रतिशत पुर्‍याएका छन् ।

उनले चीनमाथि अमेरिकी भूमिमा गैरकानुनी लागूऔषध, विशेषगरी फेन्टानाइलको तस्करी रोक्न नसकेको आरोप लगाएका छन् । ‘चीनले फेन्टानाइल रोक्न केही पनि गरेको छैन । हाम्रा नागरिकहरू लागूऔषधका कारण मरिरहेका छन् । अब हामी थप कदम चाल्नेछौं,’ ट्रम्पले सामाजिक सञ्जाल ट्रुथमार्फत बताए ।

ट्रम्प प्रशासनले ट्र्यारिफ निर्णयलाई क्यानडा र मेक्सिकोबाट हुने गैरकानुनी आप्रवासन रोक्न आवश्यक उपायको रूपमा प्रस्तुत गरेको छ । ट्रम्पले क्यानडा र मेक्सिकोले अमेरिका प्रवेश गर्ने आप्रवासीहरूको संख्या घटाउन अब्ध बढी काम गर्नुपर्ने बताएका छन् । व्यापार युद्धले विश्वभरका वित्तीय बजारमा अस्थिरता निम्त्याएको छ । अमेरिकी शेयर बजारमा गिरावट देखिएको छ भने एसियाली बजार पनि अस्थिर बनेका छन् । विशेषज्ञहरूले अमेरिकी उपभोक्ताले व्यापार युद्धको असर महसुस गर्ने बताएका छन् । अमेरिकी बजारमा दैनिक उपभोग्य सामानहरू महँगो हुने सम्भावना रहेको र आयातमा निर्भर रहेका उद्योगमा उत्पादन लागत बढ्ने अनुमान गरिएको छ । ‘यदि यो व्यापार युद्ध चर्कियो भने अमेरिकी उपभोक्ताहरूले इलेक्ट्रोनिक्स, अटोमोबाइल, खाद्यान्न र लुगा-जुत्तासम्मको मूल्य वृद्धिको सामना गर्नुपर्नेछ,’ एक अर्थशास्त्रीको भनाइ उद्गत गर्दै वीवीसीले उल्लेख गरेको छ ।

ट्रम्प प्रशासनले अपनाएको व्यापार नीति अमेरिकाको परम्परागत खुला बजार अवधारणासँग बाकिने देखिएको छ । ‘अमेरिका फर्स्ट’ नीतिअन्तर्गत ट्रम्पले अमेरिका केन्द्रित व्यापार सम्झौताको मात्र बकालत गरिरहेका छन् । विश्लेषकहरूले यस्तो नीति दीर्घकालीन रूपमा अमेरिकाकै उद्योगका लागि हानिकारक हुन सक्ने चेतावनी दिएका छन् ।

बोदेमा धर्मचक्र गुम्बाको शिलान्यास

भक्तपुर । मध्यपुर थिमिको बोदे जग पूजा गरी नगर प्रमुख सुरेन्द्र श्रेष्ठले क्षेत्रमा रहेको धर्मचक्र गुम्बा निर्माण गर्न शिलान्यास गरेका छन् । गुम्बा व्यवस्थापन

मध्यपुर कानुन व्यवसायी समाजको प्रारम्भिक साधारणसभा सम्पन्न

भक्तपुर । मध्यपुर थिमी क्षेत्रमा स्थायी बसोबास रहेका कानुन व्यवसायीहरुको साभा संस्था मध्यपुर कानून व्यवसायी समाजको पहिलो

प्रारम्भिक साधारण सभा गत शुक्रबार शंखधरस्था प्यासिफिक फुड ल्याण्डमा एक कार्यक्रमबीच सम्पन्न भएको छ । कार्यक्रमको वागमति

प्रदेश सभाका सभासद् तथा पूर्व पदेश मन्त्री माननीय डा. राजेन्द्र मान श्रेष्ठले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी कार्यक्रमको उद्घाटन गरेको थियो ।

कार्यक्रम समाजका अध्यक्ष बरिष्ठ अधिवक्ता दुर्गामोहन श्रेष्ठको सभपतित्वमा भएको थियो । कार्यक्रममा समाजका सल्लाहकार तथा पूर्व न्यायाधीस लक्ष्मीकृष्ण श्रेष्ठ, अधिवक्ता महेश श्रेष्ठलगायत कानुनविदहरुको उपस्थित रहेको थियो । कार्यक्रममा यस अधि दुर्गामोहन श्रेष्ठको अध्यक्षतामा गठित समाजमा उपाध्यक्ष राजेन्द्र श्रेष्ठ, सचिव राम सुन्दर श्रेष्ठ, सह सचिव सुनिल श्रेष्ठ, कोषाध्यक्ष सानू लक्ष्मी गःसि र सदस्यहरुमा विरेन्द्र भक्त प्रधानाङ्ग, सरोज कुमार तु छे, बाबु कृष्ण श्रेष्ठ, सावित्री श्रेष्ठ, शिवसुन्दर श्रेष्ठ, सुमन श्रेष्ठ, फर्समाया देवी मगर र रिया श्रेष्ठ रहेको कार्यसमितिलाई सर्वसम्मतले पारित गरेको थियो ।

थिम्बि टाइम्स साप्ताहिक

– छिमेकी तथा आफना साथीभाइको निन्दा गर्ने बानी परापूर्व कालबाटै मानिसको मनोरंजनको विषय बन्दै आएको छ ।

- प्रेमचन्द

सम्पादकीय

सरकारको प्राथमिकता अध्यादेश पारित

देशमा पहिलो दलको रूपमा रहेको नेपाली कांग्रेसको साभेदारीमा दोस्रो दल नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपि ओलीको नेतृत्वमा दुई तिहाइको बहुता रहेको सरकार छ । तर पनि सत्तारूढ दलले अध्यादेश मार्फत सत्ता संचालनको प्रयास गरेको छ । उसले विधेयक अधिवेशनको रूपमा चिनिने हिउँदे अधिवेशनलाई छलेर केही समय अगाडि अध्यादेश राष्ट्रपति मार्फत जारी गर्न लगाएको थियो । जसको प्रतिपक्ष, आम नागरिक र सत्ता गठबन्धनबाटै चर्को रूपमा आलोचना हुन थाले पनि बाध्य भएर सरकारले हिउँदे अधिवेशन आह्वान गरेको थियो ।

अहिले सोही अध्यादेश संसद मार्फत पारित गराउने रणनीतिमा सरकार लागेको छ । हुन त हिउँदे अधिवेशन विधेयक अधिवेशन हो । जसबाट राज्य सञ्चालनका लागि आवश्यक र साँविधान कार्यान्वयनका लागि आवश्यक विधेयकहरू पारित गर्दै लागू गर्नु पर्ने दायित्व संसदको हो । तर सरकार अध्यादेशमा संसदलाई अड्काएर बसेको छ । संसद शुरु भएको केही समय पछि नै संसदको बैठक अवरुढ बनेको छ । जसको कारण पनि संसदको लागि गर्नु पर्ने आवश्यक कार्य गर्न सकिरहेको अवस्था छैन । विगतमा जस्तै बर्तमान हिउँदे अधिवेशन पनि विना कुनै उपलब्धि सकिने त होइन भन्ने आशंका उब्जिएको छ । यसमा सत्तापक्षकै सासदहरूबाट चिन्ता जनाइएको छ ।

अहिलेका राजनीतिक दलका नेताहरूको बोली दलका कार्यकर्ताहरूले पत्याएको देखिए पनि आमजनताले खासै पत्याउँदैनन् । संसदको अधिवेशन बोलाउनुपर्ने बेला भइसक्दा पनि नबोलाई अध्यादेश जारी गराउने सरकारको कदमको उतिबेलै व्यापक रूपमा आलोचना भएको हो । अन्ततः संसद् अधिवेशन आह्वान भयो तर सरकारले भने अध्यादेशहरू संसदा निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने आँट गर्न सकेको देखिएको छैन । संसदको माथिल्लो सदन राष्ट्रिय सभामा सत्तारूढ दलहरूको स्पष्ट बहुमत नहुनाले सरकारले अध्यादेश प्रस्तुत गर्ने आँट नगरेको हुनुपर्छ ।

सरकारले अध्यादेश जारी नगराउँदैमा बहुमत पुग्ने नपुग्ने विचार गर्नुपर्थ्यो । त्यसमा पनि संविधानले तत्काल नगरी नहुने कामका लागि मात्र अध्यादेश जारी गराउने सुविधा सरकारलाई दिएको हो । यसबीच जारी कुनै पनि अध्यादेश तत्काल जारी नगरी नहुने प्रकृतिका थिएनन् । अध्यादेश जारी गर्दा सरकार बहुमतको गणितमा मात्र सरकार चुकेको भए त्यसलाई सामान्य रणनीतिक कमजोरी मान्न सकिन्छ । त्यसलाई सच्याउन सरकारले विपक्षसँग गम्भीर विमर्श गर्नुपर्थ्यो । तर, सरकार अहिलेसम्म त्यो बाटामा लागेको देखिएको छ । उल्टै सत्ता पक्ष विपक्षीलाई पेलेरै जाने रणनीतिमा देखिएको छ । किनकी विधेयक अधिवेशनको रूपमा रहेको संसदीय कार्यलाई सरकार जसरी हुन्छ । मन्त्रीपरिषद्को सिफारिसमा राष्ट्रपतिबाट जारी गर्न लगाइएको अध्यादेश पारित गराउन नेकपा एमाले र नेपाली कांग्रेस लागेको छ । हिजो त्यही नेपाली कांग्रेस नेकपा एमालेका नेतृत्वमा बनेको सरकारले अध्यादेश मार्फत सरकार संचालन गर्दा चर्को रूपमा विरोधमा उत्रिएको थियो । आज सत्ता साभेदार हुँदा एमालेकै साथमा रहनु नेपाली कांग्रेसको राजनीतिक बेइमानी हो । यो भनेको सत्ताको लागि जे पनि गर्ने राजनीतिक दलले आम जनता र राज्यका लागि केही गर्दैन भन्ने बलियो आधार पनि हो । तसर्थ बर्तमानमा आमजनता नेता प्रति विश्वस्त छैनन् । भलै तिनका कार्यकर्ताहरू चने नेताप्रति भक्तिभाव राख्दै विश्वास गरेको अवस्था छ ।

संसदीय प्रणालीमा उपल्लो सदनमा बहुमत नभए पनि सरकारको वैधानिकतामा प्रश्न उर्दैन । यसैले बहुमत नपुगेर अध्यादेश पारित नभए पनि सरकार संविधानतः सङ्कटमा पर्दैन । तर, अध्यादेशको नियत र त्यसलाई पारित गराउन प्रयत्न गर्न खोजिएको हो भने त्यसले सरकारमाथि नैतिक प्रश्न खडा हुन्छ । त्यस्तै जसपाका अध्यक्ष यादवले भूमिसम्बन्धी अध्यादेश पारित गर्न भूमिफियाले सरकारलाई दबाव दिएको आरोप लगाएका छन् । प्रधानमन्त्री ओलीको नाम पटकपटक भूमिफियाको संरक्षकका रूपमा लिने गरिएको छ । यसैले यादवको आरोप सत्य त होइन भन्ने सन्देह जनमानसमा उत्पन्न भएको हो ।

यसैले सरकारले ल्याएको अध्यादेश पारित होस् वा नहोस् । तर संसदीय प्रणालीमा संसदको हिउँदे अधिवेशनलाई विधेयक अधिवेशनको रूपमा अघि बढाउन सत्तापक्ष, प्रमुख प्रतिपक्ष र प्रतिपक्ष सबैको दायित्व हो । यसमा सबैले आ-आफ्नो दायित्व निभाउनु आवश्यक छ । तबमात्र आम नागरिकले दलका नेताहरू प्रति विश्वास गर्नेछ । तसर्थ आम जनमानसमा विश्वासको बातावरण सिर्जना गर्नु बर्तमान समयको माग हो ।

नेता दलाल, सरकारी कर्मचारीले मात्रै पाउँछन् सेवासुविधा !

● अनुष्ठा थापा

मुलुकको निजामती क्षेत्रप्रति जनताको विश्वास गुम्दै छ किन ? सरकारी कर्मचारीले कार्यालय सेवा दिनैपर्छ । जनताले तिरेको करबाट तलब खाएका उनीहरूले समयमै कार्यालय पुगेर आफ्नो काम थाल्नुपर्छ । तर, सरकारी कर्मचारीहरूलाई आफ्नो दायित्व र जिम्मेवारीको अलिकति पनि ख्याल छैन ।

जनता सेवा लिनका लागि बिहानदेखि लाइन बसेका हुन्छन्, उनीहरूचाहिँ घरजग्गा देखाउन दौडिरेहेका हुन्छन् । सेयर बेच्नका लागि ब्रोकरको कार्यालय धाएको भेटिन्छन् । कार्यालय विदा भएको दिन त यी काम गर्नु ठिकै होला तर कार्यालय छोडिछोडि ‘दलाल’ को काम गर्दै हिँड्नेमाथि कारबाही हुनुपर्छ कि पर्दैन ?

जनताले तिरेको करबाट महिनावारी तलब खाने, लुगा लगाउने, गाडी चढ्ने सरकारी कर्मचारी कामचाहिँ व्यक्तिगत स्वार्थको गर्छन् । मीटरब्याजमा पैसा लगानी गर्ने पनि अधिकांश सरकारी कर्मचारी नै छन् । कार्यालयमै भएपनि कर्मचारीहरू काम गर्दैनन् । टेलिफोनमार्फत घण्टौँ आफन्तसँग कुराकानी गरेर बस्छन् ।

यता सेवाग्राहीको लाइन लागेको हुन्छ उता उनीहरू गफ हाँकेर बसेका हुन्छन् । घाम तापेर दिन कटाउँछन् । बिहान १० बजे कार्यालय पुग्नुपर्ने भएपनि आधा दिन कटिसकेपछि मात्र जान्छन् । हाजिर गरेर घर दौडिने कर्मचारीहरू पनि यत्तिकै छन् । खाजा खान गयो भने घण्टौँ बिताइदिन्छन् ।

सरकारी कर्मचारीहरू काम नै नगर्ने भएपछि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले केही महिनाअघि अनुसन्धानलाई तीव्रता दिएको थियो । कति जना त कारवाहीमा पनि परेका थिए । उता, तत्कालीन भूमि व्यवस्थामन्त्री शशी श्रेष्ठले त कित्ताकाट नै रोकिदिएकी थिइन् । सरकारी कर्मचारी डेसमै जग्गा देखाउन, नापजाँच गर्न पुगेपछि उनले कडाइ गरेकी हुन् ।

तैपनि कर्मचारीहरूले

आफ्नो व्यवहारमा सुधार गरेका छैनन् । उनीहरूको अभैपनि चेत खुलेको छैन । सरकारी कर्मचारी पढेलेखेका व्यक्ति हुन् । उनीहरू सही र गलतको फरक छुट्याउन सक्छन् । लोकसेवा आयोगको परीक्षा पास गरेर उनीहरू यस क्षेत्रमा प्रवेश गरेका हुन्छन् ।

भनिन्छ नि, ‘पढेकोभन्दा पनि परेकोलाई बढी ज्ञान हुन्छ ।’ सरकारी कर्मचारी जति शिक्षित भएपनि के गर्ने, बैकले एक सय रुपैयाँमा किनेको सेयर २ ९ सयमा किन्नुहुँदैन भन्ने थाहा छैन । उसले ३२ सयमा बेच्नका लागि किनेको हो । सरकारी रेट आनाको एक लाख भएको जग्गालाई ६०-७० लाख हाल्ने सरकारी कर्मचारी हुन् ।

जबकि, उनीहरूलाई त्यो गैरकानुनी छ भन्ने स्पष्ट जानकारी छ । उनीहरूले अर्कालाई ‘मुर्गा’ बनाउनकै लागि सो जग्गा खरिद गरेका हुन् । कानुनमा स्पष्ट लेखिएको छ, कसैलाई ललाईफकाई गरेर, कसैको आपतविपतको फाइदा उठाएर, बाध्य बनाएर सम्पत्ति लिन पाइँदैन । त्यसो गरेमा त्यस व्यक्तिसँग कानुनबमोजिम कारबाही हुन्छ ।

कसैले कर्जा लगानी गरेको छ भने १० प्रतिशतभन्दा बढी ब्याज र सेवाशुल्क लिन पाइँदैन । सरकारी कर्मचारीहरूले नै एक करोड रुपैयाँ पर्ने घरजग्गा राखेर २० देखि २५ लाख रुपैयाँ दिन्छन् । तीन महिनादेखि एक वर्ष टाइम दिने, महिनैपिच्छे ब्याज लिन्छन् । कुनले एक महिनाको दुई हजार, कुनैले तीन हजार ब्याज लिन्छन् ।

मालपोतमा पास गर्दापनि ऋणीले नै राजश्व तिर्नुपर्छ । दलालीलाई पनि पाँच प्रतिशत दिनुपर्छ । यो धन्दामा बहालवाला र भूपू दुवै कर्मचारीको संलग्नता छ । सरकारी कर्मचारीहरूले लोकसेवाको परीक्षा दिँदा हामी देश र जनताको लागि काम गर्छौँ भनेका हुन्छन् । उनीहरूले आफूभन्दा माथि सधैं देश र जनतालाई राख्नुपर्छ ।

तर, उनीहरूले नै जनतालाई धुस्कै बनाएका छन् । सरकारले सरकारी

कर्मचारीलाई निकै छुट दिएको छ । एक जनाले गर्न सक्ने कामका लागि २० जना राखिएको छ । हल्लिएकै भरमा उनीहरूले तलब खाइरेहेका छन् । तैपनि सहज सक्दैनन् । जनताले तिरेको कर वालुवामा पानी बराबर भएको छ ।

सरकारी कर्मचारीमा लगानी बेकार सावित भइसकेको छ । काठमाडौँ महानगरपालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नभएको तीन महिना वितिसकेको छ । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नहुँदा सर्वसाधारणले दुख पाएका छन् । महानगरबासीले सेवा पाउन सकेका छैनन् । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नहुँदा समस्या भएको भनि मिडियाले लेखेको लेख्यै छैन ।

तैपनि, प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको ध्यानाकर्षण हुन सकेको छैन । व्यक्तिगतको जुहारी ठूलो कि सर्वसाधारणले पाएको दुःखैरानी ? यत्रो मिडियाले लेख्दा त प्रधानमन्त्री ओलीको ध्यान केन्द्रित हुन सकेको छैन भने अन्य कर्मचारीले के गर्छन् ? कता जान्छन् ? उनलाई के थाहा ?

पुल्चोक इन्जिनियरिङ क्याम्पसमा आयोजित एक कार्यक्रमका बीच सबै मन्त्रीका स्वकीय सचिव हटाउन प्रधानमन्त्री ओलीको ध्यानाकर्षण गराए । उनीहरूले एकै स्वरमा भनेका थिए, ‘मन्त्रीका स्वकीय सचिवले पैसा पाए भने नहुने काम पनि गरिदिने, पैसा पाएन भने हुने काम पनि नगरिदिने । यसले गर्दा बेतिथि बढ्यो, हामीले पनि काम गर्न सकेनौँ ।’

अहिले त सांसदहरूले पनि स्वकीय सचिव राखेका छन् । आफन्तलाई स्वकीय राख्ने, जनताले तिरेको करबाट तलब खुवाउने, सेवासुविधा दिने । स्वकीय सचिवको काम नै घुसको पार्किङ्ग गर्ने, सरुवा बढुवा गर्ने, ठेक्कापट्टा मिलाउने भएको छ । कर्मचारी पनि घुसखोरी, नेता पनि ।

नगर प्रहरीहरू पनि त्यसै गर्ने । घाम ताप्ने, कहाँबाट कमिशन आउँछ भन्दै ढुकेर हिँड्ने । नेता दलाली, सरकारी कर्मचारी दलाली,

नगर प्रहरी दलाली अनि देश कसरी उमो लाग्छ ? जो दलाली पेशामा छन्, उनीहरू भन्दापनि बढी दलाल गर्ने भए यिनीहरू । सदन चलेको एक महिना बितिसकेको छ । राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सहकारीसम्बन्धी अध्यादेश प्रमाणिकरण गरेको पुसमै हो । तर, अहिलेसम्म त्यो पारित भएको छैन । सदनमा दर्ता नै गरिएको छ । सहकारीका कारण करोडौँ जनताको बिल्लीबाठ भएको छ । त्यो ऐन किन सदनमा दर्ता नगरेको ? सांसदहरू बोल्दैनन् ।

भूमिसम्बन्धी ऐन पास नहुने भएपछि प्रधानमन्त्री ओलीले सहकारीको अध्यादेश पनि फेल गराइदिने भए । आफू भापाको गिरीबन्धु टी स्टेटको जग्गा हिनामिनाबाट बच्नका लागि ल्याएको भूमि अध्यादेश पारित नहुने भएपछि किन सहकारीको अध्यादेश पारित गर्ने ? भन्ने उनलाई लागेको छ ।

हुन त यहाँ जो पनि आफ्नो व्यक्तिगत स्वार्थ हेर्ने मात्र छन् । कसैले देश र जनताको बारेमा सोच्दैनन् । सांसदहरू सदनमा जान्छन्, हाजिरी भत्ता लिन्छन्, हिँडिहाल्छन् । जब सरकारले विधेयक पेश गर्छ, संख्या पुगेर फेल हुन्छ । सांसदहरू तलब लिने, भत्ता लिने, सरकारी गाडीको दुरुपयोग गर्ने ।

सरकारी कर्मचारीले पनि त्यही सिको सिके । काम नै नगरिकन मासिक तलब बुझ्ने, सरकारी सवारीको दुरुपयोग गर्ने अनि कार्यालय समयमा व्यक्तिगत आम्दानीको स्रोत खोज्दै हिँड्ने । अमेरिकाले नेपाललाई ‘ठग’ भनेको छ । तर, हामीले प्रतिवाद गर्न सकेनौँ । किन कि उसले भनेको सतप्रतिशत सही छ ।

नेता र सरकारी कर्मचारीले अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा नेपालको बदनामी गराएका छन् । यताबाट ल्याएको छन् खाएका छन्, उताबाट ल्याएको छन् खाएका छन् । नेता र सरकारी कर्मचारीको कारण जनताको समेत बेइज्जत भएको छ । राजनीतिक दल र नेताले देशलाई यसरी डुबाए, कि बाउडिन पनि गाह्रो छ ।

भक्तपुर

ललितपुरमा गुड्न थाल्यो ई-बग्गी, एक महिना निःशुल्क यात्रा गर्न पाइने

काठमाडौँ । ललितपुरको पुलचोक, महापाल, मंगल बजार, पाटन सुन्धारा हुँदै बुद्ध विहारसम्म ई-बग्गी (इलेक्ट्रिक रिक्सा) गुड्न थालेको छ । फागुन १९ अर्थात् सोमवारदेखि

ललितपुरका यी ठाउँमा ई- बग्गी चलन थालेको हो । ललितपुर महानगरपालिकाका नगर प्रहरी प्रमुख सीताराम हाँछेथुले बिहान १० देखि साँझ ६ बजेसम्म पुलचोकदेखि

बुद्ध विहारसम्म ई-बग्गी पुग्दै फर्किरहेको जानकारी दिए ।

उनका अनुसार परीक्षण अवधिभर यो बग्गीमा निःशुल्क यात्रा गर्न सकिनेछ । “ललितपुरमा पर्यटकहरू घुम्न त आउँछन् । तर उनीहरू पाटन दरबार स्क्वायर र मंगलबजारमा मात्र सीमित छन् । उनीहरूलाई ललितपुरको अन्य पर्यटकीय स्थलमा पनि घुमाउने उद्देश्यले परीक्षण गरिरहेका छौं,” उनले भने ।

परीक्षण सफल भए एक महिनापछि थप ४ ओटा ई-बग्गी किन्ने र व्यावसायिक रूपमा सञ्चालनमा ल्याउने योजना रहेको हाँछेथुले सुनाए । उनका अनुसार भविष्यमा लगनखेल, कुमारी पाटी जावलाखेल हुँदै पुलचोक फर्कने रुटमा चलाउने गरी योजना बनेको छ । “यो रिक्सा सानो गल्लीमा पनि जान सक्छ । विद्युतीय भएका कारण वातावरणमैत्री पनि छ,” उनले भने ।

ओबीसी आरक्षण लागू गर्न माग गर्दै

काठमाडौँ । नेपाल पिछडावर्ग (ओबीसी) महासंघले पाँचबुँदे माग राख्दै सोमवारदेखि आन्दोलन सुरु गरेको छ । पिछडावर्ग महासंघले काठमाडौँको माइतीघर मण्डलामा अनिश्चितकालीन धर्ना सुरु गरेको हो ।

उपेक्षित, उत्पीडित र दलित वर्ग उत्थान विकास समिति, पिछडाएको समुदाय (ओबीसी) उत्थान विकास समिति र वादी समुदाय उत्थान विकास समितिहरूलाई यथाशीघ्र सञ्चालन गर्न मागसहित पिछडावर्ग महासंघ आन्दोलित भएको छ ।

तीनवटा विकास समितिहरूमा

रिक्त रहेको पदमा यथाशीघ्र पदाधिकारीहरू नियुक्ति गर्नुपर्ने, राष्ट्रिय समावेशी आयोगले पिछडावर्गको थर सूचिकरणका लागि गरिएको सिफारिस मन्त्रिपरिषद्बाट पास गरी यथाशीघ्र ओबीसी आरण लागू गर्न माग महासंघले गरेको हो ।

यसैगरी, नेपाल सरकार र नेपाल पिछडावर्ग (ओबीसी) महासंघ, दलित संघ तथा वादी समुदायबीच भएको सम्झौताहरू लागू गर्नुपर्ने र तीनवटै विकास समितिमा लामो समयदेखि कार्यरत अवकासित कर्मचारीलाई यथाशीघ्र पुनः नियुक्ति गर्न माग गरेको छ ।

ओबीसीका यी मागहरू सरकारले पूरा नगरेसम्म आन्दोलन जारी रहने महासंघका अध्यक्ष गजेन्द्र ठाकुरले बताएका छन् । उनले भने, ‘अहिले हामी शान्तिपूर्ण धर्नामा बसेका छौं, हाम्रा मागहरूप्रति सरकारले बेवास्ता गरे जक्काजामसम्मको कार्यक्रम गर्न बाध्य हुनेछौं ।’

‘नेपाल पिछडावर्ग (ओबीसी) महासंघले नेपाल सरकारका गलत रवैयाका कारण फेरि आन्दोलनमा जान बाध्य भएको छ । सरकारमा बस्ने अधिकांश नेताहरू आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्नका लागि दलित, मुस्लिम, आदिवासी, जनजाति, बादि सामुदाय र पिछडावर्ग पर्ने जातजातिहरूको हकअधिकारबाट वंचित गरेका छन् । संघदेखि पालिकासम्म लक्षित वर्ग शीर्षक बजेट सबै भ्रष्टाचार गरिन्छ । नेपाली जनताहरू आआफ्ना अधिकारको लागि नेपाल सरकारसँग लडेर अधिकार सुनिश्चित गराउनु पर्नेछ ।’ उनले भने ।

‘ओबीसीको थर सूचिकरण गरी आरक्षण लागू गर’, ‘पिछडावर्ग, दलित र वादी समुदायसँग पटक-पटक भएका सम्झौताहरू लागू गर’ र जबरजस्ती अवकास गरेका तिन वटै समितिका कर्मचारीहरूलाई पुनः बहाली गर’ लगायतका व्यानरसहित धर्ना कार्यक्रम सुरु गरेको हो ।

जिप्रका भक्तपरद्वारा खाद्यान्न र ग्यास पसलमा अनुगमन

भक्तपुर । जिल्ला प्रशासन कार्यालय भक्तपुरद्वारा आइतबार सूर्यविनायक नगरपालिका बालकोटका तीन वटा खाद्यान्न पसलहरू अनुगमन गरियो । बालकोटस्थित सीता खाद्य स्टोरमा नगरपालिकामा दर्ता नभएकोले स्थानिय पालिकामा ७ दिनभित्र दर्ता गर्न निर्देशन दियो भने मूल्यसूचिमा जती लेखिएको छ, त्यतिमा मात्र बिक्री गर्न निर्देशन दिइयो ।

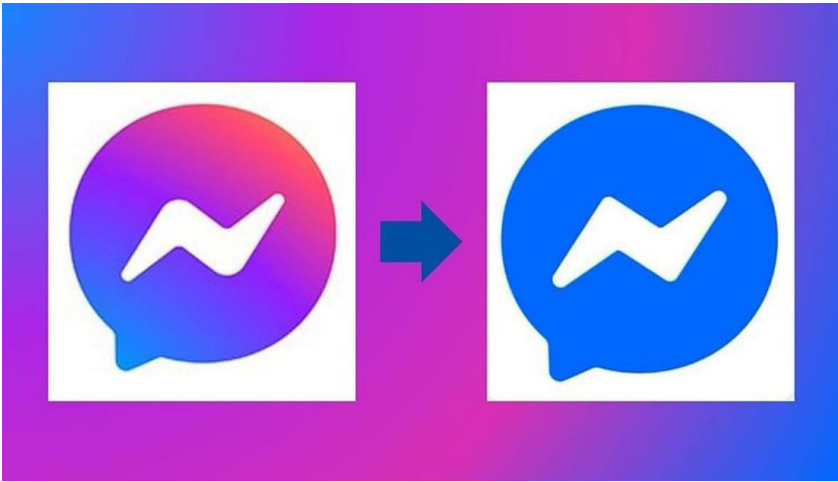
अनुगमनमा विनायक स्टोरलाई म्याद नाघेको वस्तुहरू राख्ने छुट्टै ठाउँको व्यवस्था गर्न निर्देशन दिए । त्यस्तै माँ राजदेवी मसला सप्लायर्समा मूल्य सूची देखिने ठाउँमा राख्न, ढक तराजु नविकण गर्न, स्थानीय पालिकामा ७ दिनभित्र दर्ता गर्न, अनुज्ञापत्र लिएर मात्र प्याकिङ्ग गर्न निर्देशन दिइयो । त्यस्तै

गङ्गाधर जि. के. एस. इन्टरप्राइजेनमा म्याद नाघेको सोया सस २० वटा, सुर्ती ५ पाकेट जफत गरी नस्ट गरिया भने म्याद गुज्रेको सामानहरू राख्न छुट्टै ठाउँको व्यवस्था गर्न निर्देशन दियो । त्यस्तै ए. एण्ड. ए. ट्रेडर्स सूर्यविनायकमा ग्यास बिक्री गर्दा तौल गरेर मात्र बिक्री गर्न, गोदाम व्यवस्थित गर्न र खरिद गरेको ग्यास भन्दा बिक्री गरेको ग्यास १५० वटा ग्यास नपुगेकोले उपभोक्ता संरक्षण ऐन २०७५ को विभिन्न दफा उल्लंघन गरेकोले निजलाई रु. १००००/- जरिवाना गरेको थियो । अनुगमनकै क्रममा सूर्यविनायकस्थित दीप किराना स्टोरमा खरिद बिल अनुसार १९९ वटा ग्यासको बिक्री बिल नभएकोले उपभोक्ता संरक्षण ऐन २०७५ को विभिन्न दफा उल्लंघन गरेकोले निजलाई रु.

१००००/- जरिवाना गरेको थियो ।

जिल्ला प्रशासन कार्याल भक्तपुरको नेतृत्व गरिएको अनुगमनमा प्रशासकीय अधिकृत शिव काकी, उद्योग तथा वाणिज्य कार्यलय भक्तपुर कार्यालय प्रमुख रामप्रसाद कुस्मा, जिल्ला प्रशासन कार्यालयका नासु यादव मिश्र, आन्तरिक राजश्व कार्यालयका प्रतिनिधि देवानन्द तिम्लिस्ना, सूर्यविनायक नगरपालिकाका अधिकृत लोकनाथ खतिवडा, भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघका विश्वराम दुवाल, उपभोक्ता मञ्च भक्तपुरका मनोज थापा, उद्योग तथा वाणिज्य कार्यालय भक्तपुरका प्रतिनिधि लक्ष्मीप्रसाद कासुला र महानगरीय प्रहरी प्ररिसरका सुरक्षाकर्मीको सहभागी थियो ।

फेसबुक म्यासेन्जरको रङ फेरियो

काठमाडौँ । फेसबुक म्यासेन्जरको रङ फेरिएको छ । इन्स्टाग्रामसँग मिल्ने गुलाबी, बैजनी र निलो रंगको ग्रेडियन्ट रङबाट म्यासेन्जर निलो रङमा फर्किएको हो । सन् २०२० को अन्त्यतिर मेटाले म्यासेन्जरको डिजाइन परिवर्तन गर्दै गुलाबी, बैजनी र निलो रंग प्रयोग गरेको थियो ।

अहिले भने कम्पनीले म्यासेन्जरलाई पछिल्लो अपडेटमा आफ्नो पूरानै निलो रङसहित सार्वजनिक गरेको हो । मेटाका सबै प्लेटफर्मको डिजाइन वा ब्रान्ड कलरलाई समान देखाउने किसिमले कम्पनीले रङ फेरेको आँकलन छ ।

यो डिजाइन स्थायी हो वा नयाँ आउने कुनै डिजाइनको हिस्सा हो भन्ने स्पष्ट भने छैन । प्लेस्टोर वा एपस्टोरबाट अपडेट गरी म्यासेन्जरलाई नयाँ रङमा प्राप्त गर्नसकिन्छ ।

चियामा ब्राउन सुगर स्वास्थ्यको लागि कति सुरक्षित !

एजेन्सी । आजकल मानिसहरू सेतो चिनीले हुने हानि देखेर, खैरो चिनी प्रयोग गर्न थालेका छन् । ब्राउन सुगरमा केही पोषक तत्वहरू हुन्छन्, तर यसलाई सीमित मात्रामा मात्र सेवन गर्नु उपयुक्त हुन्छ । यसको अलावा मह, गुड वा स्टेभिया राम्रो विकल्प हुन् ।

चिया प्रेमीहरूले गुलियो चियाको आनन्द लिनु सामान्य कुरा हो, तर सेतो चिनीको हानिको बारेमा जागरूकता बढेपछि, मानिसहरूले यसको विकल्प खोज्न थालेका छन् । ब्राउन सुगर एउटा यस्तो विकल्प हो जुन सेतो चिनी भन्दा स्वस्थकर मानिन्छ । तर के चियामा ब्राउन सुगरको प्रयोग स्वास्थ्यको लागि साँच्चै राम्रो हो ? सेतो चिनी र खैरो चिनीमा के फरक छ र स्वास्थ्यको लागि कुन विकल्प सही हुनेछ, जानौं ।

सेतो चिनी बढी परिष्कृत र प्रशोधित हुन्छ, जसका कारण यसमा रहेका पोषक तत्वहरू जिरोको बराबर हुन्छ । अर्थात् यसमा कुनै पनि प्रकारको पौष्टिक तत्व हुँदैन । यो मात्र स्वादकोलागि अर्थात् गुलियोको लागि प्रयोग गरिन्छ । खैरो चिनी कम प्रशोधन गरिन्छ र यसमा गुड (गुड तत्व) हुन्छ, जसले यसलाई हल्का खैरो बनाउँछ । सेतो चिनीमा सुक्रोज मात्र हुन्छ र यसले अन्य कुनै पोषक तत्व प्रदान गर्दैन । ब्राउन सुगरमा थोरै मात्रामा क्याल्सियम, आइरन, पोटासियम र म्याग्नेसियम पाइन्छ । धेरै सेतो चिनी खाँदा मोटोपना, मधुमेह र मुटु रोग जस्ता समस्याहरू हुन सक्छन् । ब्राउन सुगरमा पनि लगभग उस्तै क्यालोरी हुन्छ, तर यसलाई पाचनको लागि हल्का मानिन्छ ।

चियामा ब्राउन सुगर हाल्नु ठीक हो ?

ब्राउन सुगरले चियाको स्वाद हल्का कारमेल बनाउन सक्छ । यो सेतो चिनी भन्दा अलि राम्रो विकल्प हुन सक्छ, तर यसलाई बढी सेवन गर्नु हानिकारक पनि हुन सक्छ । ब्राउन सुगर र सेतो सुगर दुवैको ग्लाइसेमिक इन्डेक्स लगभग समान हुन्छ, त्यसैले मधुमेहका बिरामीहरूले यसलाई सीमित मात्रामा सेवन गर्नुपर्छ । सेतो चिनीको तुलनामा ब्राउन सुगर हल्का हुन्छ र पाचनको लागि अलि राम्रो हुन सक्छ ।

कुन विकल्प राम्रो हुनेछ ?

यदि तपाईं चियामा सेतो चिनीको स्वस्थ विकल्प खोज्दै हुनुहुन्छ भने, खैरो चिनी भन्दा मह, गुड वा स्टेभिया राम्रो हुन सक्छ । यसमा एन्टिअक्सिडेन्ट हुन्छ र यो घाँटीको लागि फाइदाजनक हुन्छ । यसमा आइरन र खनिजहरू हुन्छन्, जुन स्वास्थ्यको लागि राम्रो हुन्छन् । स्टेभिया एक प्राकृतिक गुलियो पदार्थ हो, जुन मधुमेह र तौल घटाउनको लागि राम्रो विकल्प हुन सक्छ ।

जंकफुडले हुनसक्छ मस्तिष्कमा गम्भीर असर !

काठमाडौँ । के तपाईं पनि जंकफुड, जस्तै बर्गर, पिज्जा, फ्रेन्च फ्राइज खाएर आफ्नो भोक मेटाइरहुनु भएको छ? यदि हो भने, सचेत हुनुहोस्।

किनकि हालै गरिएको एक अध्ययनले यो देखाएको छ कि यस्ता खानेकुराले मस्तिष्कको कार्यक्षमता र व्यवहारमा गम्भीर असर पुर्‍याउँछ। यसबाट मस्तिष्क प्रभावित हुन सक्छ। जंकफुडको बारेमा पहिले नै सचेत गराइएको छ।

विश्व स्वास्थ्य संगठनका अनुसार संसारमा सबैभन्दा धेरै मृत्यु हृदय रोगका कारण हुन्छ। जसको एक कारण जंकफुड पनि हो। अमेरिकी अल्जाइमर एसोसिएशनको अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनमा प्रस्तुत गरिएको एक अनुसन्धानमा यसो भनिएको छ कि बढी अल्ट्रा प्रोसेस्ड फुड, अर्थात् जंकफुड खाने व्यक्तिहरूमा गम्भीर डिमेन्सिया हुने खतरा हुन्छ। यो एक यस्तो रोग हो, जसमा स्मरण क्षमता, भाषा, निर्णय क्षमता र सोच्ने शक्ति घट्न थाल्छ। जंकफुडले मस्तिष्कमा के-के असर पार्न सक्छ भन्ने कुरा हेरौं :

जंकफुड खानेले मस्तिष्कमा के असर पार्न सक्छ ?

स्मृति र निर्णय क्षमता बिग्रन सक्छ- जंकफुड हाम्रो मुटुको लागि खतरनाक छ। यसले मस्तिष्कमा पनि त्यत्तिकै असर पुर्‍याउँछ। यसमा पाइने ट्रान्सफ्याट र चिनीले मस्तिष्कको स्मृति र निर्णय क्षमता धेरै प्रभावित गर्न सक्छ। लामो समयसम्म यसको सेवनले डिमेन्सिया जस्तो गम्भीर रोगको कारण बन्न सक्छ।

मस्तिष्कको संरचना बिग्रन सक्छ- उच्च क्यालोरी जंकफूडले मस्तिष्कको संरचनामा नकरात्मक असर पुर्‍याउँछ। यसमा रहेका उच्च चिल्लो र चिनीले मस्तिष्कको हिप्पोक्याम्पस क्षेत्रलाई प्रभावित गर्छ, जुन भाग स्मरण शक्ति र सिकाइका लागि अत्यन्त महत्त्वपूर्ण हुन्छ। बढी जंकफुडको सेवनले हिप्पोक्याम्पसका न्यूरोनलाई हानि पुर्‍याउन सक्छ।

न्युरोट्रान्समिटरको असन्तुलन हुनसक्छ- जंकफुड खानेले मस्तिष्कमा न्युरोट्रान्समिटरको असन्तुलन हुन सक्छ। यी केमिकलहरूले मस्तिष्कका विभिन्न भागमा सन्देश पठाउने काम गर्दछन्।

उच्च क्यालोरी जंकफुडले डोपामाइनको स्तर बढाउँछ, जुन मानवीय मूडसँग जडित छ। डोपामाइनले कुनै कुराप्रति लत लाग्न सक्छ र यसले जंकफुड बढी खाने इच्छा बढाउन सक्छ।

मानसिक स्वास्थ्यमा असर पुर्‍याउन सक्छ-उच्च क्यालोरी जंकफुड खानेले मानसिक स्वास्थ्यमा गम्भीर असर पार्न सक्छ। यसले आवश्यक पोषक तत्वहरूको कमी गर्न सक्छ। जसका कारण डिप्रेसन, तनाव र चिन्ता बढी हुन सक्छ। ट्रान्सफ्याट र चिनीको अधिक मात्राले मस्तिष्कमा असर गर्छ।

व्यवहार परिवर्तन हुनसक्छ-उच्च क्यालोरी जंकफुड खानेले व्यवहारमा परिवर्तन ल्याउन सक्छ। यसले चिडचिडापन, आलस्य र जीवनबाट थकान जस्ता समस्या उत्पन्न गर्न सक्छ।

जंकफुडले क्रोधी र आक्रामक बनाउन सक्छ। यसमा रहेका केमिकलले मस्तिष्कको ती भागमा असर पुर्‍याउँछन्, जुन भावनाहरू र व्यवहारलाई नियन्त्रण गर्छ।

राजनीतिक...

यता, कांग्रेस प्रमुख सचेतक धिमिरे सरकारले राजनीतिक दलसम्बन्धी विधेयकबारे गम्भीर छलफल भइरहेको बताउँछन् । उनी यो विधेयककै रुपमा संसबा जाने दावी गर्छन् । ‘ दफा ३३ को उपदफा २ निष्क्रिय छ । पहिलाको प्रावधानबाट केही घट्दैन । केन्द्रीय समिति र संसदीय दलको ४० प्रतिशतमा तलमाथि हुँदैन’, धिमिरेले भने, ‘यसमा कांग्रेस-एमालेले गहिरो अध्ययन र छलफल गरेका छन् ।’ ०७८ सालमा अध्यादेश ल्याएपछि प्रतिस्थापन विधेयक ल्याउन नसक्दा राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐनको दफा ३३ निष्क्रिय भएको थियो । त्यसपछि पुरानो ऐन विस्थापित भएर नयाँ ऐन पनि बन्न सकेको थिएन । दफा नै निष्क्रिय भएपछि त्यसलाई सक्रिय गर्न खोजिएको सत्ता पक्षका एकजना नेता बताउँछन् । अहिले यो दफा सक्रिय बनाउन गृह मन्त्रालय र कानुन मन्त्रालयले होमवर्क गरिरहेका छन् ।

विधेयक आए कुन-कुन दललाई समस्या ?

ऐनलाई सक्रिय बनाएर सरकारले ०७८ मा एमालेबाट विभाजन गरेको नेकपा एकीकृत समाजवादी फुटाउन लागेको चर्चा चलेको छ। यस्तै रास्वपातिर पनि कांग्रेसको नजर परेको छ । उपेन्द्र यादव छाडेको अशोक राई नेतृत्वको जसपा पनि आफूतिर तान्ने एमालेको रणनीति छ । तर, एकीकृत समाजवादीमा केही नेताहरूबीच मत मतान्तर भए पनि रास्वपामा गम्भीर मतभेद देखिँदैन ।

एकीकृत समाजवादीमा पनि सांसद र केन्द्रीय सदस्यको ४० कै अवस्थामा आए एमालेमा फर्किहाले नेताहरूको संख्या कम छ । हिउँदै अधिवेशन सुरु भएको दिन गत माघ १८ गते प्रधानमन्त्री ओलीले दल विभाजनसम्बन्धी कानुन ल्याउने कुरा सरकारको मेन्युमा नभएको बताएका थिए । तर, यसबारे पछिल्लो पटक बालुवाटारमा पटक-पटक छलफल भएको उनीनिकट नेताहरू नै स्वीकाउँन् ।

विद्यार्थीका ...

शाङ्गरी स्कलका सियविन महर्जन र सौभित महर्जनले सान्त्वना स्थान प्राप्त गरे । त्यसैगरी कक्षा ३ देखि ५का विद्यार्थीतर्फ डल्लु आवासीय विद्यालयकी सरिना महर्जन प्रथम, ईश्वर आधारभूत विद्यालयकी अनिशा परियार द्वितीय र दिव्यज्ञान माविका जष्टिन कार्की तृतीय भए । त्यसैगरी फ्युचर स्टार स्कूल र विजेश्वर ज्ञान मन्दिर सैनिक विद्यालयका जोवा तामाङ र युनिका भुजेलले सान्त्वना स्थान प्राप्त गरे ।

यसअघि महोत्सवकै अवसरमा यहाँ २० भन्दा बढी कलाकार सहभागी भएर कला कार्यशाला आयोजना गरिएको थियो । महोत्सव फागुन १७ गते सम्पन्न भएको थियो ।

नेपाल...

केन्द्रिय सदस्यहरुमा सुनिल प्रजापति, नन्दवहादुर शाही, डिल्लीप्रसाद काफ्ले, नगवराज कोइराला, जज्ञबहादुर शाही, नारायण महर्जन, सरोजराज गोसाई, उकेश कवां, सनकमान महर्जन, खगेन्द्रबहादुर शाही, कृष्णकुमार वैद्य, सुरेन्द्रराज गोसाई, रवीन्द्र ज्यास्ख, अनुराधा थापामगर, कमलमैयाँ सुवाल, हरिसुन्दर बासी, राजवीर ङंगोल,

सृजना सैजू, सरोजकुमार शाह, कृष्णबहादुर तामांग, मुक्ति यादव, योगेन्द्रमान विजुक्छे, बखत थापा, रमेशकुमार रावल, केशेन्द्रप्रकाश कार्की, खडगराज शाही सर्वसम्मत केन्द्रिय सदस्य निर्वाचित भए । समितिमा चार जना वैकल्पिक सदस्यहरु चुनिए । उनीहरुमा मञ्जु चौधरी, विनोद विक, तुल्सी खड्का र प्रकाश गुरुग रहेका छन् ।

महाधिवेशनले सात प्रदेशमा सात जना संयोजकहरु तोकिए । कोशी प्रदेशमा उकेश कवां, मधेशमा सुनिल प्रजापति, बागमतिमा प्रेम सुवाल, गण्डकीमा डिल्लीप्रसाद काफ्ले, लुम्बिनीमा हरिसुन्दर बासी, कर्णालीमा सरोजराज गोसाई र सुदूरपश्चिममा नवराज कोइराला संयोजक तोकिए । महाधिवेशनमा ५० जिल्लाहरुबाट करिव तीन सय ५० प्रतिनिधि पर्यवेक्षकहरु सहभागी भएको जनाइयो ।

पार्टीको आठौँ महाधिवेशनको शुक्रवार भक्तपुरको सल्लाघारीमा उदघाटन भएको थियो । उदघाटन सत्रलाई सम्बोधन गर्दै अध्यक्ष विजुक्छेले आफ्नो पार्टीबाहेक अहिलेसम्म फण्डे सवै पार्टीहरु सरकारमा गण्डे र अहिलेको यो अवस्था आउनुमा उनीहरु सवै दोषि भएको बताएका थिए । देशमा राजतन्त्र र प्रजातन्त्र वा लोकतन्त्रिक व्यवस्था दसकौं देखेको तर यो व्यवस्थाले जनताको कुनै हित नभएको भन्दै अव समाजवादी व्यवस्थाको अर्को विकल्प नभएको बताए । उनले ऐन कानुनमार्फत् देशद्रोही काम गर्ने सबैलाई कारवाही गर्नुपर्नेमा पनि जोड दिए ।

अधिवेशनमा पार्टी सचिव एवं संघीय सांसद प्रेम सुवाल, केन्द्रिय सदस्य सुनिल प्रजापतिलगायतका वक्ताहरुले देशमा धेरै कम्युनिष्ट पार्टीहरु रहेको तर उनीहरुमध्ये आफूहरुको पार्टी मात्रै सच्चा कम्युनिष्ट पार्टी भएको दावी गरे । महाधिवेशनका लागि सातै प्रदेशबाट प्रतिनिधि, पर्यवेक्षकहरु तथा कार्यकर्ताहरु सहभागी रहेका पार्टीले जनाएको छ । उदघाटन अधि काठमाडौं कोटेश्वर, भक्तपुरका विभिन्न पाँच ठाउँहरुबाट छुटाछुटै जलुश भएको थियो

पार्टीको स्थापना विक्रम संवत् २०३१ साल माघ १० गते भएको थियो । पार्टीको पहिलो महाधिवेशन २०४७ सालमा रुपन्देही जिल्लाको भैरहवामा सम्पन्न भएको थियो । सातौँ महाधिवेशनसम्ममा पार्टी संस्थापक अध्यक्ष नारायणमान विजुक्छे (रोहित)लाई नै सर्वसम्मत अध्यक्ष चुन्दै आएको छ । यसअघिको सातौँ महाधिविशेनले विजुक्छेको अध्यक्षतामा २५ सदस्यीय केन्द्रीय समिति चयन गरेको थियो । २३ केन्द्रीय र २ जना वैकल्पिक केन्द्रीय सदस्य थिए ।

पार्टी केन्द्रीय सदस्य सरोजराज गोसाईंले विभिन्न प्रतिवेदनमाथि छलफल जारी रहेकाले महाधिवेशन एक दिन लम्बिएको बताए । उनले भने, ‘महाधिवेशन आगामी कार्यकालका लागि नेतृत्व चयन गर्दै सम्पन्न गर्ने भनिए पनि एक दिन लम्बिएको छ । पार्टीको विधान संशोधनबारे बहस, महाधिवेशनको घोषणापत्र तयारी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय नीतिलगायत विषयमा छलफल गर्दा समय अपुग हुँदा एक दिन लम्बिएको हो ।’

पार्टीको स्थापना २०३१ माघ १० मा भएको थियो । त्यसपछि प्रथम सम्मेलन २०४७ पौष २८,२९ र ३० भैरहवामा, दोस्रो सम्मेलन २०५१ असोज ३ र ४ भक्तपुरमा, तेस्रो सम्मेलन २०५५ माघ १२,१४ र १५ भक्तपुरमा,

चौथो महाधिवेशन २०६० भदौ ११, १२ र १३ भक्तपुरमा, पाँचौँ महाधिवेशन २०६५ भदौ ६,७ र ८ काठमाडौँमा, छैटौँ महाधिवेशन २०७० चैत २१,२२,२३ र २४ काठमाडौँमा, सातौँ महाधिवेशन २०७६ असोज ३,४ र ५ भक्तपुरमा भएको थियो ।

भक्तपुर...

गरी ११ वर्षमा १० औँ पटक म्याद थप गरेर लागत बढाउँदै ३१ करोड पुग्दा पनि सडक निर्माण हुन सकेको थिएन । काम नभएपछि गत पुस अन्तिम साता सडक सुधार तथा विकास परियोजना निर्देशनालयले उक्त सडकको ठेक्का सम्झौता रद्द गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

भ्रमण वर्ष अगाडि सडकको काम नहुने अवस्था आएपछि नगरपालिकाकै आन्तरिक स्रोतबाट स्तरोन्नति गर्नेगरी बोलपत्र आह्वान गरेको हो । नगरप्रमुख खत्रीले भने, “चाँगुनारायण नगरपालिकाले आयोजना गर्ने नगरकोट भ्रमण वर्ष नगरकोटको मात्रै नभई सिङ्गे देशको महोत्सव हो, यहीं सडकका कारणले महोत्सवमा समस्या आउन दिनुहुँदैन । मैले जनतासँग प्रतिबद्धता गरेको छु, त्यो प्रतिबद्धता पूरा गर्दै भ्रमण वर्ष सफल पार्न नगरपालिकाले नै सडक स्तरोन्नति गर्न ठेक्का आह्वान गरेको हो ।”

केन्द्रीय सरकारको यो सडक पुनः स्तरोन्नति गर्न यसवर्ष बजेट नभएको र प्रक्रियामा जाँदा प्रक्रिया पूरा गर्ने लामो समय लाग्ने भएपछि नगरपालिका आफैँ सक्रिय भएको उनले बताए । नगरप्रमुख खत्रीले सम्बन्धित मन्त्रालयसँग र सडक विभागसँग हाम्रो कुरा भएको छ । नगरकोट आउने पर्यटकलाई सहज हुने गरी खाल्डो पुर्ने र सडकको स्तरोन्नति गरेर कालोपत्र गर्छौं । सडकको पेटी बनाउने, ड्रेन बनाउने र बाँकी अरु काम केन्द्रीय सरकारले गर्नेगरी छलफल र त्यसैले कालोपत्रका लागि ठेक्का आह्वान गरेका बताएका छन् ।

भक्तपुर नगरकोट सडकका नगरपालिकातर्फका सवइञ्जिनयर सनिश वनमालाले ठेक्का सम्झौता गरी वैशाखदेखि सडकका स्तरोन्नति सुरु हुने बताए । भत्केकोपाटीदेखि नगरकोटसम्म १५ किलोमिटर लामो सडक कालोपत्रको काम सम्झौता लगत्तै तीव्र गतिमा अधि बढाइने उनले बताए ।

गायक...

नेवार समुदायको आत्मसम्मानमा चोट पुगेको निवेदनमा दावी गरिएको छ (स्रोत: रातोपाटी डटकम)।

भक्तपुर निवासी कुमा सागर एक प्रतिभाशाली नेपाली गायक हुन् । उनको पूरा नाम सिद्धि सागर प्रजापति हो । आफ्नै सांगीतिक ब्याण्ड ‘कुमा सागर एण्ड द ख्वपः’ रहेको छ । उनले नेवारी परम्परागत र आधुनिक संगीतको अनौठो मिश्रण प्रस्तुत गरेर नेपाली संगीत क्षेत्रमा छुट्टै पहिचान बनाएका छन् । ‘ओ चम्पा गन वाना’, ‘फुरफुरी’, ‘चमेली फूल’ लगायत उत्कृष्ट गीतहरू गाएका छन्, जुन युट्युबमा चहारेर सुन्न, देख्न, रसास्वादन लिन सकिन्छ । मेटलदेखि भजनसम्म गाउँनेउनले धिम्प्या, सिछ्या, भुछ्या, खि जस्ता परम्परागत बाजा अनि भक्तपुरे नेवारी परम्परालाई भ्याउपे अंगोलेका छन् । उनकै शब्दमा आफ्नो बाजेले भजन गाउनु हुन्थ्यो । आमाले भजग गाऊ भन्नुहुन्थ्यो । गितार सिक्दै गर्दा आफूले आफैँलाई हिरो लाग्थ्यो । उनी गायक र संगीतकार दुवै

हुन् । परम्परागत लोकबाजा र भजन संगीतको शक्ति लिएर उनी नेपाली संगीतको आकाशमा एक भुल्को उज्यालो दिइरहेका छन् ।

घटना-२ ‘ढोग दियाँ’ गत मडिसरमा चर्चित टिकटकर आयुष सिंह ठकुरी र उनकी आमा नानुविचको जुहारी टिकटकमा भाइरल थियो । त्यो सिलसिला लामै समय चलेको थियो । त्यस क्रममा नानु पनि भाइरल बनिन् । विवादकै क्रममा सामाजिक सञ्जालले ‘ट्रोल’ गरेपछि आयुष र उनकी पत्नी एलिजे जमाली टिकटकबाट केही समय बाहिरिए । उनै आयुषकी आमा नानु टिकटक तथा सामाजिक सञ्जालमा आफ्ना अभिव्यक्ति दिँदा पहिले ‘नमस्ते, ढोग दियाँ’ भन्न थालिन् । उनको सिको गर्दै सामाजिक सञ्जालको भिडले यो शब्द प्रयोग गर्न थालेको हो (पुष्प भट्ट:२०८१ पुस २४, नागरिकन्युज)।

सुदूरपश्चिम र कर्णालीको सेरोफेरोमा नजिकको मान्यजनलाई शिष्टाचार एवं आदरार्थी शब्दको रूपमा ‘ढोग दियाँ’ शब्द प्रयोग हुने गर्दछ । सामाजिक मूल्यमान्यताले भरिएको शब्दलाई उरन्ठेउला मजाकले सुदूरपश्चिम क्षेत्रका सांस्कृतिक अभियन्ता तथा समुदायको ध्यानाकर्षण गरायो । देउडा संस्कृति संरक्षण प्रतिष्ठानले ‘ढोग दियाँ’ शब्दको दुरुपयोग भएको र सुदूरपश्चिमको मौलिकता, संस्कार र भाषा संस्कृतिलाई होच्याउने गीत-सङ्गीतप्रति खेद प्रकट गर्‍यो । ‘हाम्रो परम्परा मौलिकता सभ्यता र संस्कारसँग जोडिएका ओजपूर्ण शब्दहरूलाई शिष्टताको खिल्ली उडाउने र अपहेलित गर्ने गरी दुरुपयोग तथा दिन प्रतिदिन काली कर्णालीको संस्कारको बेइज्जत हुनेगरी विभिन्न सामाजिक सञ्जालमा प्रकाशन तथा प्रसारण गरिँदै आएका अपाच्य गीत, सङ्गीत वा सामाजिक सञ्जालमा रहेका विषयवस्तुप्रति गम्भीर आपत्ति जनाउँदछौं ।’ प्रतिष्ठानले विज्ञप्तिमा भनेको छ ।

यसैगरी सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको सुदूरपश्चिम प्रज्ञा-प्रतिष्ठानले ‘ढोग दियाँ’ शब्दको खिल्ली उडाउनु खेदपूर्ण रहेको भन्दै विज्ञप्ति निकाल्यो । ‘सुदूरपश्चिम र कर्णालीको सेरोफेरोमा नजिकको मान्यजनलाई शिष्टाचार एवं आदरार्थी शब्दको रूपमा ‘ढोग दियाँ’ शब्द प्रयोग हुने गर्दछ । यो अत्यन्त शिष्टाचारको शब्द हो । सबैलाई ढोग दिइँदैन । पछिल्लो समयमा कुनै जाति समुदाय र भूगोललाई अपमानित हुने गरी ‘ढोग दियाँ’ शब्द विभिन्न सामाजिक सञ्चालन, स्टेज कार्यक्रम, टिकटक र गीत सङ्गीतमा देखिनु गलत कार्य हो । यस्ता किसिमका अस्वाभाविक एवं अपमानित हुने क्रियाकलाप नगर्न नगराउन प्रतिष्ठान

सम्बन्धित सबैमा अपिल गर्दछ ।’ घटना-३ मधेसीको अपमान कुरो २०७७ सालको हो । प्रदेश-२ सरकारले विभिन्न टेलिभिजन च्यानलमा प्रसारण हुने तीनवटा कार्यक्रम ‘कोरोना बिसाउने गफगाफ’, ‘ह्वाट्स द फ्लप’ र ‘जोगिन्द्र बोले प्रणामजी’ निर्माण र प्रसारण बन्द गर्नुपर्ने संघीय संचार मन्त्रालयलाई पत्राचार गरेको थियो । ‘यी तीन टेलिभिजन कार्यक्रमसहित केही नेपाली चलचित्रमा सीमित व्यक्तिको रमाइलो तथा मनोरञ्जनका लागि कुनै खास वर्ग, समुदाय (मधेसी)लाई शब्द, अभिनय र संकेतमार्फत् होच्याउने, अपमान गर्ने, तल देखाउने र बेइज्जत गर्ने काम भइरहेको छ । यस्तो कार्यले राष्ट्रिय एकता तथा सामाजिक सदभावमा खलल पुर्‍याउन सक्छ ।’ पत्रमा भनिएको छ । त्यसरी आलोचनाकै बिचमा केही कलाकारले ‘नमस्ते ढोग दियाँ’ बोलमा गीत निकालेका छन्, गीतको शब्दले सांस्कृतिक महत्व बोक्दैन ।

संसारको भाषा इथ्नोलोक (२०२४)ले संसारमा ७ हजार १६४ भाषा बोलिन्छन् । ४० प्रतिशत भाषाको वक्ता संख्या १ हजारभन्दा कम रहेका छन् । ७० प्रतिशत भाषाहरू आदिवासीले बोल्ने भाषा हुन् । संयुक्त राष्ट्रसंघले सन् २०२२ देखि २०३२ लाई अन्तर्राष्ट्रिय आदिवासी भाषा दशक घोषणा गरेको छ । नेपालमा बोलिने १२४ वटा भाषाहरूमध्ये ९३ वटा (७५%) भाषा आदिवासीले बोल्ने भाषा हुन् । भाषा विचार विनिमयको साधन मात्रै नभई, संस्कृतिको वाहक, ज्ञान तथा सभ्यताको खानी पनि हो । संरक्षण, संवर्धन गर्नुपर्ने सरकारको दायित्व भएकाले आवश्यक नीति नियम बनाइ कार्यान्वयन गर्ने भन्ने प्रतिवेदनमा उल्लेख पाइन्छ ।

भाषिक मानवअधिकार इतिहासकार बाबुराम आचार्यकले ‘वर्तमान राष्ट्रभाषा नेपाली अहिलेभन्दा केही दशकअघिसम्म ‘पर्वते-बोली’ र त्यसभन्दा अगाडि ‘खश-कुरा’ को नामले प्रसिद्ध रहेको थियो । सल्यान तथा प्यूठानको बीचमा पर्ने ‘सखिको-लेक’ भन्दा पारितर्फबाट आएका खश-वर्गका आर्यहरू आवाद भई पन्ध्रौं शताब्दीको अन्त्यतिर कालीगण्डकी नदीको किनारमा ‘ पर्वत’ नामक एउटा नयाँ राज्य खडा भएपछि त्यहीं नै स्थानीय मगर, गुरुङ, थकाली आदि अन्य आग्नेयदेशी-वर्गका भाषा-परिवारका बोली बोल्ने नागरिकहरूसँगको सम्पर्क तथा सहवासले गर्दा त्यतिबेलाको ‘ खश-कुरा’ मा पर्याप्त परिष्कार आएर यस भाषाले ‘पर्वते-भाषा’को रूप ग्रहण गरेको देखिनाले त्यतिबेला यस भाषा वा बोलीको नाम ‘पर्वते-भाषा’

हुन् सहज तथा सार्थक पनि रहेको थियो । तर अहिले यस भाषाले आफूमा रहेको प्रचार तथा प्रसार पनि हुने विशिष्ट गुण तथा मिठासले गर्दा नेपाल-अधिराज्यको राष्ट्रभाषाको रूप ग्रहण गरिसकेकोले अब यस भाषा वा बोलीलाई ‘खश-भाषा’ वा ‘ पर्वते-बोली’ भन्दै रहनु उपयुक्त देखिँदैन । राजा पृथ्वीनारायण शाहले ‘चार-वर्ण छत्तीस-जातको साझा फूलबारी’ निर्माणसँग देश नेपालको राष्ट्रभाषाको आकार लिन पुगेको हो (हाम्रो राष्ट्रभाषा नेपाली, २०७०:१२)। यो उहिलेको कुरा भयो ।

वर्तमान नेपालको संविधान (२०७२) को प्रस्तावनामा नै ‘नेपाल एक बहुभाषिक मुलुक हो’ भनेर बहुभाषिकतालाई आत्मसाथ गरेको छ । संविधानमा गरिएको व्यवस्थाले ‘नेपालमा बोलिने सबै मातृभाषा राष्ट्रभाषा हुन्’ भन्ने व्यवस्था गरेको छ । त्यसै गरी (क) देवनागरी लिपिमा लेखिने नेपाली भाषा नेपालको सरकारी कामकाजको भाषा हुनेछ । भाषा सम्बन्धी अन्य कुरा भाषा आयोगको सिफारिसमा नेपाल सरकारले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ । संविधानतः भाषाका आधारमा कसैलाई विभेद नगरिने व्यवस्था समेत गरिएको छ । धारा (३२) मा ‘प्रत्येक व्यक्ति र समुदायलाई आफ्नो भाषा प्रयोग गर्ने हक हुने’ उल्लेख छ ।

हाम्रो निमित्त कुमा सागर जस्ता मातृभाषी गायक, गायिका, संगीतकारहरू आवश्यक छ । जसले हाम्रा लोक भजनहरू गाऊन् । लोकबाजाहरू प्रवर्द्धन गरुन् । लोकसंस्कृति, लोकसंगीतलाई पुस्तान्तरण गर्दै आएका बुढापाकाहरूको प्रेरणा लिएर युवा पुस्तामाझ लोकप्रिय बनिरहेका पुस्ता कुनै तुक्केदार कमेडियनहरू खिसिटिउरीको पात्र नबनुन् । कसैको मजाक पात्र नबनुन् । कुनै पनि गायक, संगीतकारले आफ्नो लोकपरम्परा, लोकसंस्कृति, लोकबाजा, लोकजीवनको संवाहक वनुन् । पहाडले मधेसको सम्मान, पूर्वले पश्चिमका समृद्धि, पश्चिमले पूर्वको मान खोज्नु पर्छ । कुनै पनि व्यक्ति जुन समुदायमा जन्मिएको हो, ऊ त्यही समुदायको प्रतिनिधित्व गर्छ । त्यसैले उसको भाषिक लवजलाई अबुझ, अज्ञानताको संज्ञा दिइनु हुन्न । र कसैलाई अपमान गरियो भने भाषिक मानवअधिकारको संरक्षण गर्न न्यायालय धाउनु पर्ने परिस्थिति आउनु हुन्न । यसतर्फ १४२ जातजातिका हरेक नागरिक समुदायमा प्रतिनिधिहरू सदभाव बचाउनेतर्फ सजग हुनुपर्छ । जसले गर्दा ‘हाम्रो मातृभाषाको अपमान अब हामी सहँदैनौ’ उल्लेख गरिएको ब्यानर बोकेर सडकदेखि प्रशासन कार्यालय अगाडि प्रदर्शनमा उत्र्न नपरोस् । इन्डिजियस

सम्पूर्ण सेयर सदस्य महानुभाव तथा शुभचिन्तकज्यूहरूलाई सहभागिताको लागि हार्दिक अनुरोध

GIVE Blood, SAVE Life

SIDDHARTHA SACCS

समृद्धिको साफंदार

115th International Women Day 2025

68th National Co-operative Day 2081

आयोजक

सिद्धार्थ

बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

Siddhartha Saving & Credit Co-operative Ltd.

मध्यपुर विहिर-४, हुन्धर चोक, भक्तपुर । फोन : ९७०-१-५०४३४०६, ५०६३२१४

ईमेल : siddharthasaccs1st@gmail.com

संयोजन :- महिला तथा सामाजिक उप-समिति

नवौं खुल्ला BLOOD DONATION रक्तदान कार्यक्रम

कार्यक्रम

मिति : २०८१ फाल्गुण २८ गते शनिवार

समय : बिहान ८:०० बजे देखि १२:०० बजे सम्म

स्थान : शंखधर चोक, मध्यपुर थिमि

